

Inhoud

Waar de PvdA in Flevoland voor staat!	2
Leeswijzer	5
Krachtige Samenleving	6
Wat is er al bereikt?.....	9
Duurzaamheid, ruimtelijke ontwikkeling en waterbeheer.....	11
Gebiedsontwikkeling: Floriade.....	13
Gebiedsontwikkeling: Almere 2.0.....	13
Gebiedsontwikkeling: Markerwadden.....	13
Gebiedsontwikkeling: Oostrand van Flevoland.....	14
Wat is er al bereikt?.....	15
Milieu, energie en klimaat.....	16
Wat is er al bereikt?.....	18
Vitaal platteland, natuurbeheer & ontwikkelingen natuurgebieden	19
Wat is er al bereikt?.....	21
Regionale bereikbaarheid en regionaal openbaar vervoer.....	22
Wat is er al bereikt?.....	24
Regionale Economie	25
Gebiedsvisie: Maritieme servicehaven.....	28
Gebiedsvisie: Flevokust Haven	28
Gebiedsvisie: Amsterdam Lelystad Airport.....	28
Gebiedsvisie: Mobiliteit & Infrastructureel Testcentrum (MITC) NLR Marknesse.....	29
Wat is er al bereikt?.....	30
Culturele infrastructuur en monumentenzorg	31
Wat is er al bereikt?.....	33
Kwaliteit van het openbaar bestuur.....	34
Wat is er al bereikt?.....	36
Bijlage 1: Waar gaat de provincie over?.....	37

Waar de PvdA in Flevoland voor staat!

Voor de PvdA is de rechtvaardige samenleving er één van eerlijk delen, passend werk met een “eerlijke beloning”, goed wonen, een gezond leven, toegang tot scholing, emancipatie en recht op zeggenschap. Deze idealen zijn actueler dan ooit.

In de afgelopen jaren is het neoliberalisme te ver doorgeschoten en is de vrije markt bijna heilig verklaard. Maar wat van ons allemaal is, moet je niet uit handen geven aan aandeelhouders met winstbejag. De situatie rond de MC-groep/IJsselmeerziekenhuizen illustreert dit helaas. Wat ons betreft moet de basisgezondheidszorg weer terug naar de overheid.

Goed onderwijs en goede zorg zijn belangrijker dan efficiënt onderwijs en zorg.

Zodra het om mensen gaat, moet het niet om de prijs, maar om betrokkenheid gaan.

Wij geloven niet in “ieder voor zich”. Samenleven doe je met elkaar. Dit betekent dat wij naar elkaar omzien, voor elkaar zorgen. Iedereen heeft iets te bieden aan een ander of aan de buurt, de gemeenschap.

Wij stimuleren de talenten van mensen. Daarbij zal de overheid altijd verantwoordelijkheid moeten nemen voor mensen die niet voor zichzelf kunnen zorgen. Daar blijven wij een vangnet voor organiseren.

Wij pakken de eindeloze regelzucht binnen de sociale sector aan. Bij zorg voor elkaar hoort ook dat wij iedereen betrekken bij activiteiten in de samenleving.

Wij geven ouderen en mensen met een beperking een nadrukkelijke plek. Wij tolereren geen discriminatie, dus ook niet bij sollicitaties, het verwerven van stageplaatsen of het verkrijgen van zorg. En ook nieuwkomers, waar ook mensen tussen zitten die de taal niet machtig zijn, worden opgenomen in onze samenleving. Niemand valt buiten het ‘samen-leven’.

Inwoners van Flevoland krijgen meer zeggenschap en invloed op het bestuur en op hun omgeving.

Politiek bedrijven wij vóór mensen en mét mensen.

Van bestuurders in de publieke en semipublieke sector verwachten wij dat ze ruimte laten voor gebruikers en medewerkers. De afstand tussen management en werkvloer en tussen politiek en burgers moet verkleind worden. Dit kan alleen door met elkaar in gesprek te gaan en te blijven.

Voor de PvdA geldt niet dat de “overheid” zo klein mogelijk moet zijn. De overheid moet voldoende toegerust zijn om haar taken op een goede manier uit te kunnen voeren. Leiding geven en verantwoordelijkheid nemen zijn daarbij kernbegrippen. Tegelijkertijd moet de overheid ruimte bieden; experimenten met burgerinitiatieven - mits voorzien van de juiste kaders en goed voorbereid - juichen wij zeer toe.

De Provincie heeft daarin, balancerend tussen landelijk en lokaal, een speciale rol. Waar taken (ook van de Provincie) naar de lokale overheden overgeheveld worden vindt de PvdA dat je die niet zomaar “over de schutting gooit” maar ook de plicht hebt om de benodigde middelen mee te geven en de vinger aan de pols te houden. Daarom heeft de PvdA Flevoland aan de zeven kerntaken die aan de provincies worden toegedicht een achtste kerntaak toegevoegd: “Krachtige samenleving”. Met dit punt overbruggen wij de afstand tussen landelijk en lokaal. Daar waar gemeenten ondersteuning nodig hebben om de gedecentraliseerde taken (zowel vanuit landelijk als provinciaal) uit te kunnen voeren zorgen wij ervoor dat de benodigde middelen (zoveel als mogelijk) beschikbaar komen.

De provinciale overheid zorgt ook voor samenhang als het gaat om beleid dat de gemeenten overstijgt. De kwaliteit van bodem, water en lucht en het beheer van flora en fauna zijn daar voorbeelden van. Ook speelt de Provincie (samen met het Waterschap) een belangrijke rol op het gebied van de Omgevingswet.

Natuurlijk is de Partij van de Arbeid voor het bevorderen van werkgelegenheid, tegelijkertijd sluiten wij onze ogen niet voor de toekomst waarin (door verdergaande automatisering en robotisering) veel werkgelegenheid onder druk zal komen te staan. Als provinciale overheid zullen wij daar samen met Gemeenten en opleidingsinstituten op in moeten spelen. Met de landelijke overheid zal, bij een veranderende wereld, overleg gevoerd moeten worden over de “houdbaarheid van het Sociaal Domein”.

De centrale ligging van Flevoland in Nederland, de goede bereikbaarheid en de ruimte vormen een voordeel (waar het om de omvang van de werkgelegenheid gaat) dat volgens de PvdA beter kan worden uitgenut.

Van oudsher pleit de PvdA voor een meer sociale samenleving, waar naast eigen verantwoordelijkheid ook voor elkaar zorgen van groot belang is. Niet alleen de overheid heeft daar een rol in; juist voor het individu is daarbij een belangrijke rol weggelegd. Betrokkenheid bij de maatschappij (als vrijwilliger, werknemer of zelfstandig ondernemer) waarbij ieders talent zo goed mogelijk wordt benut moet leiden tot (persoonlijke) groei, een vergroot zelfvertrouwen en een meer met elkaar verbonden samenleving.

De economische kracht van Flevoland en de manier waarop wordt omgegaan met de verdeling van vrije tijd, werk en inkomen speelt daarbij een belangrijke rol.

Als jonge provincie heeft Flevoland verhoudingsgewijs minder voorzieningen op het gebied van sport, welzijn, zorg, cultuur en onderwijs dan andere provincies. Dit soort voorzieningen kunnen, doordat ze voor iedereen toegankelijk zijn, ook een bijdrage leveren aan het "Sociaal welbevinden" van onze inwoners. Wij willen op deze terreinen dan ook zorgen voor een inhaalslag en zullen de gemeenten stimuleren en waar wenselijk en mogelijk ondersteunen.

Maar Flevoland is er voor iedereen of het nu gaat om recreëren, wonen of werken! Iedereen is, ongeacht zijn of haar herkomst, welkom om naar eigen vermogen een bijdrage te leveren aan de verdere opbouw van onze regionale samenleving. Dit moet er toe bijdragen dat iedereen mee kan doen en ook echt meedoet!

Duurzaamheid, een begrip dat pakweg de laatste twintig jaar steeds belangrijker wordt was voor de PvdA altijd al een grondbeginsel. Wel is de invulling daarbij sterk veranderd. Ging het eerder vooral over de persoonlijke gezondheid en ontwikkeling nu spelen vooral de globale ontwikkelingen een belangrijke rol. Zorg voor elkaar kan niet zonder zorg voor onze planeet. De lokale en provinciale overheden spelen hierbij een beperkte rol maar een goede afstemming kan deze rol wel versterken.

Als jonge provincie is Flevoland nog niet af! Leven, wonen en werken kunnen hier nog verder worden geoptimaliseerd. Daarbij speelt de Provincie een overkoepelende (als helper, regisseur, stimulator en toezichthouder) rol. Een goed leven is mogelijk als er voldoende voorzieningen zijn op het gebied van onderwijs, (jeugd)zorg, openbaar vervoer, sport en cultuur en welzijn. Om goed te kunnen wonen zijn voldoende goede (duurzame) en betaalbare woningen nodig en ter bevordering van de werkgelegenheid (toekomstgericht, gevarieerd en in een duurzame omgeving) is een goede bereikbaarheid (over de weg, het spoor, het water en door de lucht) van groot belang.

Hierbij vervullen de gemeenten voor de burgers de belangrijkste taak. Door meer te doen dan uitsluitend de wettelijke taken heeft de Provincie een actieve rol bij het van de grond krijgen van nieuwe ontwikkelingen. Door samenwerkingsverbanden (met gemeenten, instellingen, bedrijven en burgers) aan te gaan kunnen wij als zelfstandige en krachtige provincie meer bereiken.

Gemeentelijke, provinciale en nationale grenzen zijn ondergeschikt aan de maatschappelijke opgaven die de PvdA zich heeft gesteld. 'Je gaat er over of niet' is een te simpele voorstelling van de relatie tussen overheid en maatschappelijke werkelijkheid. Meer dan ooit zijn de opgaven op gebieden als stedelijke ontwikkeling, werkgelegenheid, onderwijs, cultuur, huisvesting, energie en duurzaamheid met elkaar verbonden.

Samenwerking met de steden en provincies om ons heen is dan ook van groot belang (de MRA -Metropool Regio Amsterdam- is daar een goed voorbeeld van), deze samenwerkingsverbanden zijn veelal opgave-gestuurd.

Lopende ontwikkelingen die mede door de PvdA zijn geïnitieerd:

- De komst van de Floriade Almere in 2022 (vliegwiel voor economische en duurzame ontwikkeling).
- Flevokust Haven en Lelystad Airport voor vergroting van de economische infrastructuur van Lelystad.
- Almere 2.0 voor een betere kwaliteit van en een groter toekomstperspectief voor Almere.
- Het programma Nieuwe Natuur voor verbetering van de toegankelijkheid en belevingswaarde van de natuur in Flevoland.
- De Maritieme Servicehaven in Urk.
- Het Mobiliteits & Infrastructureel Testcentrum NLR in Marknesse.
- Het Nationaal park Nieuw Land (Oostvaardersplassen, Lepelaarsplassen, Marker Wadden en het Markermeer) waarin natuurwaarden en cultuurhistorie elkaar kunnen versterken.

In de komende periode willen wij de volgende zaken verder uitbouwen of daar aan toevoegen:

- In 2030 draait Flevoland op duurzame energie door minimaal de eigen energiebehoefte op te wekken met behulp van wind, zon en geothermie.
- Verdere uitbouw van de Agenda Vitaal Platteland om zo de leefbaarheid, voorzieningenniveau en de werkgelegenheid in en om de gemeenten Dronten, Noordoostpolder, Zeewolde en Urk verder te vergroten.
- De verdere ontwikkeling van de NOP, waarbij voor Emmeloord als gemeentelijk centrum een stedelijke kerntaak is weggelegd.
- Verhogen van de investeringen in een krachtige samenleving waarin meedoen voorop staat (talentontwikkeling, aansluiting onderwijs <-> bedrijfsleven en zorg).
- Als verantwoordelijke voor een goede bereikbaarheid van de steden en de dorpen in de provincie zullen wij werken aan veiligheid en goed openbaar vervoer.
- Een provincie is niet af zonder een bruisende culturele infrastructuur. Bibliotheekwerk, podiumkunsten, beeldende kunst, erfgoed, cultuur op school en amateurkunst worden daartoe ondersteund.

Wij gaan er vanuit dat het bovenstaande voldoende aanknopingspunten biedt om de PvdA ook de komende vier jaar een grote rol te laten spelen. Een en ander wordt verder uitgewerkt in de volgende hoofdstukken.

Een stem op de PvdA zorgt er voor dat u zeker kunt zijn van een duurzame, sociale en leefbare provincie!

Leeswijzer

Het programma is opgebouwd uit de 7 kerntaken zoals die in het Interprovinciaal Overleg (www.ipo.nl) zijn vastgelegd. In Flevoland is er een 8ste kerntaak aan toegevoegd. Voor de PvdA is deze laatste kerntaak (Krachtige Samenleving) de basis. De uitgangspunten die hier zijn benoemd liggen ten grondslag aan de overige kerntaken. Gevolg hiervan is wel dat soms zaken dubbel worden benoemd.

Elk hoofdstuk heeft dezelfde opbouw. Het begint met een korte beschrijving van de betreffende Kerntaak, daarna volgt een Toekomstvisie. Deze Toekomstvisie wordt afgesloten met een aantal uit te voeren acties. Het hoofdstuk eindigt met de doelen. Wij hebben niet de verwachting dat deze doelen allemaal in de komende 4 jaar bereikt zullen worden, het is echter wel waar wij als PvdA naar toe willen. Bij alle kerntaken is verder een hoofdstuk “Wat is er al bereikt?” opgenomen. Bij de hoofdstukken “Duurzaamheid, ruimtelijke ontwikkeling en waterbeheer” en “Regionale Economie” zijn tevens een aantal “Gebiedsontwikkelingen” opgenomen.

Naast een “papieren” versie is er ook een website (www.ikschrijfmevoorlevoland.nl). Deze website biedt ook de mogelijkheid om opmerkingen bij de verschillende hoofdstukken te plaatsen.

Krachtige Samenleving

Het IPO heeft voor de provincies zeven kerntaken geformuleerd. Op aandringen van de PvdA-Flevoland is er voor onze provincie een achtste kerntaak aan toegevoegd. Met deze kerntaak, die over het welzijn en de welvaart van Flevolandse gaat, wil de PvdA het belang van een inclusieve samenleving benadrukken. In dat opzicht is dit hoofdstuk dan ook een inspiratie en letterlijk rode draad voor de andere hoofdstukken in dit programma.

De Partij van de Arbeid staat voor een goede en rechtvaardige samenleving. Kwetsbare groepen krijgen een steuntje in de rug; van mensen die iets meer kunnen bijdragen vragen wij betrokkenheid en inzet. In een rechtvaardige samenleving loont het altijd om te werken, ook al is dat slechts voor een beperkt aantal uren. Een sociale economie heeft oog voor toekomstige generaties, dat betekent dat wij er naar streven om de wereld een stukje mooier achter te laten dan wij haar hebben gekregen.

Voor de PvdA zijn deze maatschappelijke opgaven essentieel om de solide basis te leggen die noodzakelijk is voor een samenleving waar “iedereen meedoet”. En voor wie niet mee **kan** doen zorgt de overheid voor een vangnet. Op basis hiervan dient bepaald te worden waar de provinciale overheid in Flevoland wel of niet “over gaat”.

In Flevoland is het goed wonen en dat willen wij zo houden. Voor een krachtige samenleving is een goed, gemengd woonaanbod noodzakelijk. Goed wonen voor iedereen in een woning van goede kwaliteit en tegen een betaalbare prijs. Flevoland is gastvrij voor oud en nieuwkomers, voor jong en oud; betaalbaar voor rijk en arm. Wij hebben daarbij in het bijzonder aandacht voor de huurders en ondersteunen hen waar nodig om hun rol bij het tot stand komen van woonvisie en prestatieafspraken invulling te kunnen geven. Het bevorderen van het tot stand komen van wooncoöperaties past prima bij deze gedachte.

De Provincie heeft ervoor gekozen de verantwoordelijkheid hiervoor volledig bij gemeenten te leggen. De PvdA onderschrijft die keuze. Tegelijkertijd moeten wij onze ogen niet sluiten voor de werkelijkheid. De wachtlijsten voor betaalbare huurwoningen zijn de afgelopen jaren in de steden opgelopen. Wij maken ons daar zorgen over. Bijvoorbeeld omdat het tekort aan betaalbare woningen tot een verhoging van de zorgkosten leidt. Wij moeten er dus met elkaar voor zorgen dat wij in Flevoland het beschikbare aanbod in elke prijsklasse vergroten. Wij vinden dat gemeenten expliciet moeten sturen op kortere wachttijden voor betaalbare huurwoningen. De Provincie kan daar bij helpen door de ontwikkeling van het woningaanbod als totaal te monitoren.

Niets verandert zo snel als woonvormen. Van Tiny-houses tot kangoeroe-woningen, van groepswonen tot woningdeling. In de sociale huursector zijn naast de zogenaamde toegelaten instellingen (woningcorporaties) nieuwe initiatieven zoals wooncoöperaties actief. Soms is de financierbaarheid van dit type experimenten een probleem. Het is daarom wenselijk dat de Provincie een wooninnovatie en -versnellingsfonds instelt om wenselijke ontwikkelingen op dit gebied te stimuleren.

Goed, toekomstgericht onderwijs dat mensen uitdaagt om hun talenten te ontwikkelen en te benutten is de basis die nodig is om mee te kunnen (blijven) doen. Het betekent ook dat het aansluit op de vraag van de veranderende arbeidsmarkt en het bevordert de toegang tot die arbeidsmarkt en omgekeerd is een goed en passend opgeleide beroepsbevolking een belangrijke vestigingsfactor voor bedrijven.

Om mee te kunnen (blijven) doen is:

- Een (afhankelijk van de ondersteuningsbehoefte van mensen) goede en toegankelijke jeugdhulp en jeugdzorg een blijvend aandachtspunt voor de (provinciale) overheid
- Het noodzakelijk dat het VN-verdrag voor mensen met een beperking voortvarend wordt geïmplementeerd.

In dit proces is de rol van de Provincie niet een die op zich staat, nauwe afstemming met mede-overheden en een flexibele provinciale rolopvatting moeten een optimale situatie scheppen om de sociale economie van de regio te versterken. Gezamenlijke jaarlijkse monitoring en analyse van de ontwikkeling van de regionale economie moet het mogelijk maken om snel en adequaat op veranderingen in te spelen.

Bij de uitwerking van de Omgevingsvisie en andere provinciale ontwikkelingen richt de Provincie zich op het verbeteren van de positie van de Flevolandse. Onderwijs, zorg en welzijn zijn dan voor de PvdA (ook op provinciaal niveau) “kerntaken”. Daarom kijken wij waar wij ook op deze gebieden aanvullend een rol kunnen spelen.

Werk¹ staat bij de Partij van de Arbeid voorop, iedereen verdient een kans op werk en een rechtvaardig inkomen. Flevoland dreigt te maken te krijgen met een rare paradox. Er is steeds meer werk, maar het werkloosheidspercentage daalt te langzaam. Dat betekent dat wij voor de uitdaging staan om ook diegenen die tot dusver niet van de oplevende economie konden profiteren nu en straks een eerlijke kans te bieden. Voor hen die dat nodig hebben zullen wij moeten zorgen voor beschutte arbeidsplaatsen, zij die “op weg naar (betaald) werk” hindernissen tegen komen zullen wij moeten helpen om die hindernissen te beslechten.

Wij vinden daarbij uiteraard dat tegenover (betaalde) arbeid een eerlijk loon moet staan. Overheden hebben als werkgever hierin een voorbeeldfunctie, wij vragen dit ook van de provincie Flevoland.

Nu het economisch beter gaat moeten wij de kansen benutten waarmee wij de Flevolandse samenleving minder kwetsbaar maken voor de nadelige gevolgen van conjunctuurwisselingen. Tijden van hoog- en laagconjunctuur zullen elkaar immers blijven afwisselen. Door toe te werken naar duurzame (conjunctuur minder gevoelige) werkgelegenheid en door iedereen mee te laten profiteren (dus ook flexwerkers en participatiebanen) van het economisch herstel moet dat bewerkstelligd worden.

In de kerntaken zoals die door het IPO zijn vastgesteld ontbreekt sport. Sport is echter van wezenlijk belang voor een gezonde en krachtige samenleving. Een provinciaal sportbeleid is volgens de PvdA dan ook noodzakelijk.

Daarbij ligt de focus op recreatief sporten (voor alle Flevolandse). Ook voor professionele sporters moeten er voldoende mogelijkheden zijn. Gelet op het Flevolandse landschap (veel ruimte en water) kiest de provincie er voor om triatlon en watersport als kernsporten te stimuleren, talentontwikkeling is hierbij een belangrijk aandachtspunt.

In een krachtige samenleving is in de basisbehoeften voorzien. Deze basisbehoeften zijn niet voor iedereen gelijk. Maar iedereen heeft volgens de PvdA recht op maatschappelijke zekerheid en op voldoende inkomen. Niet alleen omdat het in de Grondwet staat, maar ook omdat de PvdA verdeling van welvaart logisch en belangrijk vindt.

Om dit te kunnen bereiken zal de Provincie

- Een toekomstvisie ontwikkelen waarin de gevolgen van de te verwachten verandering op de arbeidsmarkt (o.a. door verdere automatisering en robotisering) worden beschreven en mogelijke oplossingen worden aangedragen. Dit willen wij doen met onze collega's in andere provincies, werkgevers, werknemers en onderwijsinstellingen. Hierdoor kan een breed gedragen visie worden neergezet.
- Het woningaanbod in de provincie en de betaalbaarheid daarvan monitoren.
- Experimenten met andere en innovatieve woonvormen stimuleren middels het instellen van een wooninnovatie en -versnellingsfonds.
- Er voor moeten zorgen dat de achterstand ten opzichte van andere provincies op het gebied van onderwijs, zorg en welzijn wordt ingelopen. Financiële impulsen vanuit Europa en de landelijke overheid zijn hiervoor onontbeerlijk. Het op een innovatieve manier inlopen van de achterstand aan voorzieningen zorgt ervoor dat de werkgelegenheid die hierdoor ontstaat minder conjunctuurgevoelig zal zijn.
- De ontwikkeling van Aeres (in Dronten en Almere) en de dependance van de Wageningen Universiteit in Lelystad, gelet op het belang voor de verduurzaming en innovatie van de agrarische sector, stimuleren.
- Er voor moeten zorgen dat er een sterk ontwikkeld en innoverend aanbod op HBO-niveau komt. De rol van Windesheim Flevoland bij het opleiden van kwalitatief goede en kwantitatief voldoende leerkrachten voor het basisonderwijs is van groot belang bij het bestrijden van het nakende lerarentekort (vooral Almere en Lelystad dreigen hier last van te krijgen).
- Zowel met landelijk als lokaal afspraken maken om er voor te zorgen dat de rol van de Provincie binnen de (jeugd)zorg gewaarborgd blijft in het geval dat blijkt dat de decentralisaties van het Rijk naar de gemeenten onevenredige gevolgen hebben voor kwetsbare burgers (jong en oud).

¹ Werk wordt verricht in loondienst, als zelfstandige of als vrijwilliger.

- Er voor zorgen dat ook ouderen volwaardig in de Flevolandse samenleving kunnen participeren. Daarbij is Flevoland, ondanks de sterke vergrijzing, niet alleen in staat om haar eigen oudere inwoners te ondersteunen, maar ook om oudere nieuwkomers een warm welkom te bieden. Door meer te doen om het welbevinden van ouderen veilig te stellen (zelfstandig waar mogelijk, ondersteund waar nodig) moet dit gerealiseerd worden.
- Organiseren dat er voldoende (zowel kwalitatief als kwantitatief) zorg voor ouderen is. Dit is noodzakelijk omdat veel mensen er bewust voor kiezen om in Flevoland oud te worden. Dit kan alleen als in hun ondersteuningsbehoeften wordt voorzien. De huidige zorgvoorzieningen voldoen nog niet in voldoende mate aan die vraag.
- Zich inzetten voor het realiseren van een provinciale publiekscampagne om discriminatie tegen te gaan.
- Eenzaamheid (zowel bij ouderen als bij jongeren) bestrijden. Het ontbreken van vanzelfsprekende sociale verbanden vraagt om extra aandacht op dit punt.

In 2023

- Hebben de blijvende investeringen in een optimale onderwijsinfrastructuur gezorgd voor:
 - Een succesvolle verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarkt.
 - De mogelijkheid tot een leven lang leren waardoor een “levenslange zelfontwikkeling” vanzelfsprekend wordt en de flexibiliteit op de arbeidsmarkt is vergroot.
- Is het aanbod van sociale huurwoningen in de provincie in balans met de vraag
- Is de zorginfrastructuur beter toegankelijk en zijn er kwalitatieve verbeteringen gerealiseerd.
- Doet iedereen mee. Isolering en eenzaamheid zijn zo goed als mogelijk bestreden.
- Hebben investeringen van de Provincie er mede aan bijgedragen dat er nieuwe en innovatieve zorg- en ondersteuningsconcepten zijn ontwikkeld.
- Zijn de woningen van ouderen en zorgbehoevenden, die zo lang mogelijk zelfstandig willen blijven, van moderne innovatieve toepassingen voorzien.
- Is onderzocht op welke manier de transformatie van de jeugdhulp effectiever en efficiënter kan zijn zodat geen jongere onnodig tussen wal en schip raakt.
- Is er samen met de gemeenten een Deltaplan opgezet om de tekorten aan werknemers in het onderwijs, de zorg en de techniek tegen te gaan.

Wat is er al bereikt?

- PvdA Flevoland heeft bij voortdurende aandacht gevraagd voor het thema 'krachtige samenleving', omdat de uitdagingen voor een krachtige samenleving complex zijn. Van de vele organisaties die actief zijn op dit terrein vragen wij de ambitie en het vermogen om over hun grenzen heen te kijken, zich te verbinden en samenspel te organiseren.
- Op initiatief van PvdA Flevoland zijn extra middelen vrijgegeven voor de transitie van de Jeugdzorg van de provincie naar de gemeenten en is budget beschikbaar gesteld voor het opzetten van een agenda in het kader van de krachtige samenleving.
- Het Centrum voor Maatschappelijke Ontwikkeling Flevoland (CMO) heeft bewezen bij te dragen aan de versterking van de samenleving en is gesubsidieerd om de provinciale agenda te verbinden met het sociaal domein van de Flevolandse gemeenten.
- De sport in Flevoland heeft bijgedragen aan de Flevolandse identiteit en heeft geleid tot grotere bekendheid, meer onderscheidende sportevenementen, meer bezoekers van evenementen en een hogere sportdeelname (van met name minder valide sporters).
- Mede dankzij de PvdA heeft Flevoland op het gebied van onderwijs veel mooie onderwijsvoorzieningen op lokaal en regionaal niveau. Wij hebben ons actief ingespannen om Hogeschool Windesheim Flevoland in Almere mogelijk te maken, waardoor talentvolle jongeren hun studieloopbaan in de eigen regio kunnen vervolgen. Dit geeft een forse impuls aan de dynamiek in (het stadshart van) Almere, maar biedt jongeren in de regio ook de mogelijkheid om in hun huidige woonplaats (zoals Lelystad en Zeewolde) te blijven wonen ('Hotel Mama') en in de directe nabijheid te studeren.
- Er is in Flevoland een steeds betere onderwijs-infrastructuur ontwikkeld. Zo kent Aeres Hogeschool drie faculteiten, waarvan twee in Flevoland (Almere en Dronten). Deze hogeschool is geworteld in het agrarisch en educatief hoger onderwijs en de doelstellingen sluiten naadloos aan op de ambities van de provincie, zoals duurzaam en circulair ondernemen, voedselbereiding en duurzaamheid, circulair watergebruik etc. Ook telt Flevoland een aantal prachtige MBO Colleges, zoals MBO College Almere, MBO College Lelystad, ROC Friese Poort en Aeres MBO. Hier worden jongeren klaargestoomd voor de arbeidsmarkt, veelal in een contextrijke setting die gebruik maakt van de economische infrastructuur. Zo kent ROC Friese Poort de studierichtingen scheepvaart en visserij & maritieme techniek in Emmeloord en op Urk. ROC van Flevoland maakt gebruik van hybride leeromgevingen, bijvoorbeeld via de Sail Academy (een samenwerkingsverband met Stichting SAIL Amsterdam). MBO College Lelystad bereidt studenten voor op een carrière in de luchtvaart via het samenwerkingsverband SCALA op Lelystad Airport en studenten van MBO College Poort leren het horeca-vak bij Center Parcs De Eemhof. Het mes snijdt hier aan twee kanten: enerzijds worden jongeren voorbereid op de arbeidsmarkt, anderzijds is een goed opgeleide beroepsbevolking een aantrekkelijke vestigingsfactor voor bedrijven.

Concreet heeft de PvdA zich daarvoor sterk gemaakt door vanuit de Staten de volgende acties te ondernemen:

- dwarsverbanden tussen onderwijs, ondernemers en overheid zijn gestimuleerd en tot stand gekomen, waarbij gebruik is gemaakt van nieuwe en bestaande ontwikkelingen zoals Lelystad Airport, Floriade Almere en het composietencluster Noordelijk Flevoland.
- initiatieven met betrekking tot een goed geschoolde beroepsbevolking zijn ontplooid en gefaciliteerd via de Human Capital Agenda.
- het hoger onderwijs in Almere is verder doorontwikkeld, het nautisch onderwijs op Urk is behouden en er zijn forse impulsen gegeven aan het middelbaar beroepsonderwijs
- er is actief bijgedragen aan de versterking van de samenleving, met name via initiatieven van het Centrum voor Maatschappelijke Ontwikkeling (CMO).
- een motie van de PvdA om 50-plussers meer kansen op arbeid te bieden op deelname aan betaalde arbeid binnen de regionale economie is aangenomen in Provinciale Staten en opgepakt binnen de Human Capital Agenda.
- een amendement van de PvdA, ingediend samen met CU en 50+, om € 2,5 miljoen in de bestemmingsreserve Jeugdzorg langer beschikbaar te houden, is aangenomen in Provinciale Staten.
- een amendement van de PvdA, ingediend samen met SP en CDA, om € 1,5 miljoen vrij te maken voor een krachtige samenleving waarin niemand langs de kant staat, is aangenomen door Provinciale Staten.

· de PvdA heeft er bij voortduring op gehamerd dat de provincie zich niet hoeft te beperken tot de zeven kerntaken die aan de provincie zijn toebedeeld, aangezien het financieel beter gaat en er nog forse opgaven zijn op het gebied van onderwijs, zorg en welzijn.

Duurzaamheid, ruimtelijke ontwikkeling en waterbeheer

Het Flevoland van 2030 is een aantrekkelijk, waardevol, toegankelijk en natuurlijk ingericht gebied met een eigen karakter waar natuur en bebouwde omgeving in elkaar opgaan. Waar inwoners en bezoekers gebruik kunnen maken van beleefbare natuurgebieden en een onderscheidend vrijetijdsaanbod. Waar wonen, werken en recreëren voldoende ruimte hebben binnen een harmonieus geheel. Waar ondanks duidelijke functiescheidingen een open landschap de basis vormt.

Ruimte is schaars, in Nederland maar ook in Flevoland. Immers wonen, werken, recreëren, natuur en bijvoorbeeld de energietransitie vragen allen om (dezelfde) ruimte. Door slim verschillende opgaves met elkaar te combineren en gelijktijdig uit te voeren, worden plannen beter en kunnen leefbaarheid, landschap en natuur meeliften met andere grote projecten. Om die reden nemen wij de voorbereiding op de Omgevingswet en het daarmee verbonden integraal werken buitengewoon serieus. Zeker als het gaat om de afstemming van woningbouw, ontwikkeling van bedrijventerreinen, grootschalige recreatieve voorzieningen en de aanleg van wind- en zonneparken is er een rol voor de Provincie weggelegd die wij op moeten pakken zoals beschreven bij de kerntaak: "Kwaliteit van het openbaar bestuur".

De ontwikkeling van Schokland als Werelderfgoed, het Nationaal Park Nieuw Land met de Oostvaardersplassen, de Markerwadden (proeftuin voor verbetering van ecosystemen) en het hiervoor in Almere en Lelystad te realiseren "Poortgebied" zijn van internationaal belang. Van nationaal belang zijn de Randmeren (als gebied voor toerisme), Lelystad Airport (als economisch vliegwiel en overloop van Schiphol), een geslaagde Floriade in Almere (Flevoland voor duurzaamheid en toerisme) en de positie van Almere als snelst groeiende stad in de Metropoolregio. Van regionaal belang zijn de containeroverslaghaven Flevokust (economische ondersteuning en duurzaamheid), de maritieme servicehaven in Urk (historie en economie).

Dit alles moet passen in een provincie waar landbouw en natuur het beeld bepalen. Landbouw niet alleen als voedselproducent maar ook als proeftuin voor nieuwe ontwikkelingen (bijvoorbeeld de rol die de NOP speelt op het gebied van aardappelteelt). En natuur niet alleen als recreatiegebied maar ook als economische factor. Nieuwe ontwikkelingen die van belang zijn voor de wereldvoedselvoorziening (zaadverbetering, nieuwe voedingsmiddelen) en nieuwe ontwikkelingen op het gebied van lokaal produceren (duurzaam door circulaire toepassingen en minder transport). Behoud en zo mogelijk vergroting van de biodiversiteit is daarbij de drijfveer.

De vier kijkrichtingen op de natuur: behoud van biodiversiteit, beter benutten van diensten die de natuur kan leveren (bijvoorbeeld: het voedselbos), natuur die bereikbaar is voor publiek en vergroten economische lusten en verlagen van de lasten van wet- en regelgeving zijn daarbij leidend.

Dit alles om de kwaliteit van de leefomgeving te optimaliseren. Samenwerking met organisaties als Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, de Natuur- en Milieufederatie Flevoland, het Flevolandschap en de Landbouworganisaties zijn hierbij essentieel. Daarnaast ondersteunt de Provincie activiteiten die in verschillende steden georganiseerd worden en organisaties die daarbij actief zijn om de kwaliteit van de leefomgeving te versterken.

Water is van groot belang in Flevoland. Water zien wij als een kans en niet als een bedreiging. Waterbeheer is een belangrijke sleutel als het gaat om klimaatbeheersing. Voldoende reserves in tijden van schaarste en voldoende opvangmogelijkheden in tijden van overvloed zijn daarbij de basis. Daarmee kan een verdere bodemdaling (bodemdaling verhoogt de uitstoot van CO₂) beperkt worden. Intensieve samenwerking tussen Provincie en Waterschap is daarbij van groot belang, om die reden heeft de PvdA in Flevoland (Waterschap Zuiderzeeland) zich aangesloten bij de breed georiënteerde fractie "Water, Wonen en Natuur". Hierdoor wordt een stevige invloed van onze partij in het Waterschap gegarandeerd.

Het is daarnaast van belang dat er voldoende, schone waterbronnen beschikbaar zijn en blijven voor de drinkwaterproductie. Daarom willen wij door sluitende wet- en regelgeving de kwaliteit van oppervlakte- en grondwater tegen verontreiniging beschermen.

Duurzaamheid gaat natuurlijk ook over hergebruik van grondstoffen; een volledig circulaire economie is dan ook ons einddoel. Wij leven nu in een lineaire economie: de grondstoffen die wij nodig hebben om te leven komen grotendeels als afval in het milieu terecht; zo doorgaan betekent de vernietiging van ons leefmilieu. De uitdaging is om toe te werken naar een circulaire economie, waarin alle grondstoffen worden hergebruikt zonder verspilling en zonder waardeverlies. Dit vraagt om het smeden van nieuwe allianties op provinciaal niveau. De Provincie neemt daarbij een rol als aanjager en financier in pilotprojecten en creëert experimenteerruimte, met name gericht op samenwerking in de keten (ontwerper, producent, consument, verwerking).

Wij vinden dat de provincie ook aangesproken en afgerekend mag worden op het geven van het goede voorbeeld op haar eigen duurzaam handelen.

De PvdA staat dan ook volledig achter de Intentieverklaring Circulair opdrachtgeverschap en Circulair inkopen. Hierin spreken wij binnen de MRA uit vaart te zetten achter het circulair inkopen van goederen, producten en diensten. Bedoeling is dat de MRA-partners in 2022 gezamenlijk tenminste 10% van hun producten, goederen en diensten circulair inkopen. Dit is overigens slechts een eerste mijlpaal want in 2025 moet een groei tot 50% zijn gerealiseerd.

Kortom: duurzaam, circulair en ecologisch moeten met gebruik van de openbare ruimte, de economische activiteiten en de landbouw in evenwicht zijn. Pas dan is de PvdA in Flevoland tevreden, want daarmee is de toekomst van onze (klein)kinderen wat zekerder geworden.

Om dit te kunnen bereiken zal de Provincie

- Waar nodig optreden als schakelfunctie tussen andere overheden.
- Het voortouw nemen in het smeden van nieuwe allianties op het gebied van de circulaire economie
- De watersportmogelijkheden verbeteren door goed bevaarbare routes te waarborgen.
- Samen met het Waterschap de bodemdaling in kaart brengen.
- Afspraken met gemeenten maken over mogelijk functies van gebieden waar de bodemdaling onverminderd fors blijft.
- Onderzoeken naar de manieren waarop natuur inclusieve landbouw gestimuleerd kan worden ondersteunen en faciliteren.
- Waarborgen dat in alle gemeenten voor het bebouwde gebied goede afspraken gemaakt zijn over klimaatadaptatie.
- Ontwikkelingen die de werkgelegenheid bevorderen en passen binnen een verduurzaming van de provincie stimuleren. Zo spelen de Floriade (het werkbedrijf) en de ontwikkeling van het Poortgebied voor Nationaal Park Nieuw Land een belangrijke rol bij het scheppen van arbeidsplaatsen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en zorgt de succesvolle aanbesteding van het Floriadegebied voor meer werkgelegenheid.

In 2023

- Kijken wij terug op een succesvolle Floriade, die een stimulans heeft gegeven aan het toerisme en gezorgd heeft voor een toename van werkgelegenheid. Mede dankzij een gratis toegangkaart voor iedere inwoner van Flevoland boven de 12 jaar was de betrokkenheid bij de Floriade groot. Heel Flevoland heeft kunnen profiteren van de Floriade.
- Is er zicht op het behalen van de doelstelling van 50% circulair inkopen in 2025.
- Is er een gevarieerd woningaanbod en een juiste woon/werkbalans, de hiervoor noodzakelijke verbindingen op vervoersgebied zijn gerealiseerd of worden aangelegd.
- Is de stagnatie van de bevolkingsgroei in noordelijk Flevoland gestopt door in de natuurlijke omgeving passende ontwikkelingen te stimuleren.
- Is er een "aanvalsplan" waarmee leegstand en veroudering van woningen, bedrijfsterreinen en maatschappelijk vastgoed kunnen worden aangepakt. Verduurzaming is hierbij leidend.
- Is er een provinciaal fonds "Duurzaam bouwen"
- Zijn de gemeentelijke agenda's leidend bij de ruimtelijke ontwikkelingen. Daarbij wordt de provinciale verantwoordelijkheid op ecologisch gebied een zwaarwegende factor.
- Zijn de kansen op het gebied van ruimtelijk beleid rond de AZas (Van Alkmaar tot Zwolle) in beeld gebracht en worden deze beter benut.
- Is, in samenwerking met het Waterschap, grondstofterugwinning uit afvalwater gerealiseerd.

Gebiedsontwikkeling: Floriade

Met het programma 'Floriade Werkt!' heeft de provincie de expo als hefboom gebruikt om onze regionale kenniseconomie structureel te versterken. Wij zijn tot intensievere samenwerking gekomen met de (inter)nationale agrofoodsector, onder meer via interregionale samenwerkingsprogramma's. Deze aanpak continueert de provincie ook na het evenement Floriade. Niet alleen op het thema Feeding the City en gefocust op Almere maar voor de gehele provincie. De nieuwe Flevo Campus, die zich richt op metropolitane voedselvraagstukken, is een blijvende opbrengst van de Floriade. Naast het provinciale Innovatiepaviljoen en de nieuwe school van Aeres Hogeschool Almere vestigen zich ook andere kennisinstellingen en bedrijven op de campus. Het Innovatiepaviljoen blijft ook na de Floriade beschikbaar als plek waar ondernemers, overheden en kennisinstellingen samen kunnen werken aan innovaties. Ook de groene campus van Aeres Dronten profiteert van de aanpak. In Flevoland is een aantal proeftuinen tot stand gebracht waar innovaties in agro en food worden ontwikkeld, zoals voor precisielandbouw en robotisering, vertical farming, vitale bodem, kringlooplandbouw en plantaardige eiwitten als vleesvervangers.

Als PvdA ondersteunen wij de koppeling van de Floriade aan het tot stand komen van een duurzame, aantrekkelijke woonwijk, zodat de Floriade een blijvende parel wordt voor onze provincie. Het is aan alle partijen, maar zeker ook aan de provincie om de uitstraling van dit evenement volop te gebruiken voor een positieve profilering van ons gebied. Door actief te participeren kan de provincie met name het innovatieve karakter en de kennisontwikkeling stimuleren, daaruit blijkt eens te meer dat de Floriade geen doel op zichzelf maar een middel is. De Floriade moet ook als vliegwiel dienen om een structurele versterking van het culturele landschap in Flevoland te bewerkstelligen.

Heel Flevoland moet kunnen profiteren van de Floriade. Die Floriade is van ons allemaal. Daarom zorgt de provincie dat iedere inwoner van Flevoland boven de 12 jaar een gratis toegangkaart voor de Floriade krijgt.

Gebiedsontwikkeling: Almere 2.0

De provinciale inzet bij Almere 2.0 blijft gericht op het bovenregionale belang: het versterken van de internationale concurrentiepositie van de Noordvleugel van de Randstad. Hiervoor is een goede samenwerking in de regio cruciaal. Het Fonds verstedelijking Almere maakt investeringen mogelijk die bijdragen aan de kwaliteit van de stad Almere en van de regio. Wij positioneren ons samen met Almere als proeftuin voor innovaties. Het Almere principe 'mensen maken de stad' is goed zichtbaar in Oosterwold, waar de mensen zelf organische gebiedsontwikkeling voor hun rekening nemen. Doordat het tempo van woningbouw weer is opgelopen, komt de realisatie van het meer hoogstedelijke Almere Pampus dichterbij. De ontwikkeling van de IJmeerverbinding (een OV of Lightrailverbinding van Almere naar Amsterdam) staat weer op de agenda.

Gebiedsontwikkeling: Markerwadden

Het gaat steeds beter met het groenblauwe hart van de Noordvleugel van de Randstad. De ecologische kwaliteit van het Markermeer/IJmeer is robuust genoeg en biedt ruimte voor economische ontwikkelingen: zoals ontwikkeling van natuur in combinatie met (verblijfs)recreatie, met op termijn het realiseren van de IJmeerverbinding (als onderdeel van de verstedelijking van Zuidelijk Flevoland). Ook in de rest van het IJsselmeergebied is het principe van een toekomstbestendig ecologisch systeem opgepakt. Deze natuuropgave is uitgewerkt met speciale aandacht voor economische ontwikkelingen, zoals het vervoersnetwerk over water met de vergrote sluis bij Kornwerderzand, verdiepte vaargeulen en de nieuwe havens bij Lelystad en Urk. De Markerwadden zijn inmiddels een nieuwe unieke combinatie van een toeristisch verblijfsgebied en een unieke stuk nieuwe natuur geworden. Van belang is dat wij het achterliggende doel niet uit het oog verliezen: het gaat om een Toekomstbestendige Ecologische Hoofdstructuur.

Gebiedsontwikkeling: Oostrand van Flevoland

De kwaliteit van de recreatiestructuur en -voorzieningen is sterk verbeterd. In combinatie met de versterking van de landbouwstructuur is ruimte ontstaan voor recreatieve activiteiten in samenhang met nieuwe natuur. De recreatieve routestructuur is verbeterd en er zijn routes gemaakt binnen het gebied en verbindingen met het oude land. Nieuwe vormen van verplaatsing zijn ontwikkeld en dragen bij aan een mooi beeld van duurzaamheid. De recreatieondernemers werken klimaatneutraal. De parken zijn geherstructureerd, vitaal en veilig. Dankzij zonering en een uitgekiend maaibeheer op de randmeren gaan watersporters en sportvisserij goed samen met de aanwezige natuurwaarden.

Wat is er al bereikt?

- De Omgevingsvisie, die een kader en een toekomstperspectief biedt voor de gezamenlijke aanpak van de regionale hoofdpogaven, is na een lang en intensief participatietraject met betrokken Flevolandse vastgesteld. Binnen deze visie zijn zeven belangrijke strategische opgaven voor de lange termijn vastgesteld die de komende jaren verder moeten worden uitgewerkt:
 - Het Verhaal van Flevoland (fysieke omgeving, het polderlandschap van Flevoland verrijken met vele nieuwe idealen van inwoners en ondernemers);
 - Krachtige Samenleving (sociaal-economische omgeving, mogelijkheden bieden voor ontplooiing, ontwikkeling en ontspanning);
 - Ruimte voor Initiatief (bestuurlijke omgeving, bestuurlijke vernieuwing waarmaken);
 - Duurzame Energie (de provincie draait op duurzame energie);
 - Regionale Kracht (voorzieningen van excellente kwaliteit op bovenregionaal niveau);
 - Circulaire Economie (Flevoland als grondstoffenleverancier voor de circulaire economie);
 - Landbouw Meerdere Smaken (vermogen agrosector om voortdurend te verbeteren en te innoveren).
- Op initiatief van de PvdA zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor het perspectief Krachtige Samenleving.
- FlevoKust Haven is gerealiseerd en in gebruik genomen: de multimodale binnenhaven met overslagkade en industrieterrein ten noorden van Lelystad. Hier vindt zowel import als export van goederen plaats van en naar de grote (zee)havens.
- Er is een start gemaakt met de realisatie van Lelystad Airport. In 2020 gaat Lelystad Airport open voor vakantievluchten binnen Europa en andere bestemmingen rond de Middellandse Zee.
- In 2018 is de Agenda IJsselmeergebied 2050 vastgesteld. In deze agenda staat hoe het IJsselmeergebied wordt klaargestoomd voor de toekomst en hoe betrokken overheden en organisaties daarin thema's als waterveiligheid, natuur, cultureel erfgoed, recreatie, scheepvaart en economie samen oppakken. Voor Flevoland relevante projecten zijn onder meer: aanleg Markerwadden en de versterking van de Houtribdijk en de ontwikkeling van het gebied tussen Lelystad en Almere waar wordt gezocht naar een ideale mix van dijkversterking, recreatie en natuur.

Milieu, energie en klimaat.

Niet alleen groen van aanblik, maar ook groen op het gebied van energie dat is wat Flevoland in 2030 bereikt heeft. De provincie draait niet alleen op duurzame energie maar levert die ook aan de rest van Nederland. Dat kan doordat het eigen verbruik aanzienlijk is afgenomen en het opgewekte vermogen aanzienlijk is toegenomen. Flevoland moet, inclusief de ontwikkeling van het luchthavengebied in Lelystad², meer dan energieneutraal zijn. Dit heeft dus topprioriteit en vraagt om een slagvaardige aanpak.

De schoonste duurzame energie is de energie die niet opgewekt hoeft te worden. Daarom stimuleren wij samen met onze partners in de Flevolandse Energie Agenda groepen bewoners bij hun gezamenlijke inspanning om te besparen. De PvdA vindt dat de Provincie regionale besparingscampagnes moet stimuleren en goed functionerende energieloketten, zoals het Energieloket Flevoland moet ondersteunen. Zo komt aardgasvrij wonen binnen handbereik.

Alle Flevolandse woningen die na 2020 worden opgeleverd zijn minimaal energieneutraal. Wij bieden letterlijk ruimte voor energie overigens zonder het behoud van landschappelijke kwaliteit uit het oog te verliezen. Inwoners van onze provincie krijgen de gelegenheid te participeren in de energieopwekking. Met bedrijven worden afspraken gemaakt over substantiële vermindering van het gebruik van energie en de mogelijkheden om het zelf op te wekken. De Flevolandse innovaties zorgen er voor dat wij een wereldspeler worden als het gaat om de energietransitie. Wij exporteren niet alleen energie maar ook kennis op dit gebied.

Als PvdA zijn wij trots op de positie van Flevoland als windprovincie. Dat levert een grote bijdrage aan onze doelstelling: energieleverancier voor Nederland worden. Tegelijkertijd beseffen wij als PvdA dat een goede inpassing in het landschap en samenspraak met in- en omwonenden van groot belang is. De PvdA vindt dan ook dat wij er voor moeten zorgen dat zowel bij zon- als bij windprojecten lokaal eigendom wordt gestimuleerd. Wij streven naar 50% lokaal eigendom, een van de ambities uit het nieuwe Klimaat- en EnergieAkkoord (KEA), eventueel vorm te geven via een eigen (coöperatief) ontwikkelfonds. Voor de PvdA is het belangrijk dat de lokale gemeenschap in staat is om het eigenaarschap op zich te nemen en dat lokale energiecoöperaties met geld en/of kennis gestimuleerd worden.

De ontwikkelingen rond waterstof³ als energiebron worden met grote belangstelling gevolgd. Zowel op het terrein van vervoer als voor de vervanging van fossiel gas biedt dit kansen waarbij bovendien de aanwezige infrastructuur kan worden benut.

Elektrisch rijden zal moeten worden gestimuleerd, een goede en slimme infrastructuur van oplaadpunten (of accuwisselplaatsen) zal ook op provinciale wegen worden gerealiseerd.

Als PvdA kunnen wij niet accepteren dat er klimaatwinnaars en -verliezers zijn. Daarom zullen wij alles op alles zetten om de rekening van de overgang naar een duurzame energievoorziening eerlijk te verdelen. Voor de PvdA is de betaalbaarheid van deze fundamentele ingreep dan ook een groot aandachtspunt. Er mag geen Flevolander financieel in de problemen komen door de overgang van gas naar duurzame energiebronnen.

Het leven in Flevoland is niet alleen duurzaam betaalbaar maar ook betaalbaar duurzaam!

Door deze ontwikkelingen zullen veel nieuwe en duurzame banen ontstaan en het zal Flevoland vermaard maken om haar beleid en aanpak op het gebied van energie. Deze ambitie past goed binnen de ontwikkelingen om ons heen. De ambitieuze doelstellingen van het kabinet zoals omschreven in het Klimaatakkoord van waaruit de nationale CO₂-opgave inzichtelijk moet worden gemaakt en op basis waarvan een aanpak moet worden ontwikkeld om de uitstoot in Flevoland in 2030 teruggebracht te hebben tot 49% (de laatste 10 jaar is het landelijk NIET gedaald) en naar bijna 100% in 2050 biedt Flevoland volop kansen op een voortrekkersrol. De lijn zoals die wordt uitgezet via regionale energiestrategieën (RES) als onderdeel van het Klimaatakkoord zijn voor de PvdA in Flevoland van groot belang. De ambitie en doelen van de Flevolandse Energieagenda (FEA) zijn geformuleerd in aansluiting op

² Provincie Flevoland werkt samen met Lelystad Airport, Lelystad Airport Businesspark (LAB) en gemeente Lelystad om het luchthavengebied in Lelystad zo duurzaam mogelijk te ontwikkelen. Vanuit eigen beleid en doelstellingen delen de partijen het belang van maatschappelijke verantwoordelijkheid. Bij de realisatie van de luchthaven en het bedrijventerrein nemen de partijen ambitieuze maatregelen op het gebied van energiebesparing, gebruik van duurzame energie, lokale werkgelegenheid en het delen van kennis.

³ Waterstof kan een alternatief zijn voor gas. De huidige infrastructuur kan hierbij voor een belangrijk deel worden benut. Daarnaast kan het bij overproductie van elektriciteit dienen als "opslag".

de nationale doelen. Maar als het aan de PvdA in Flevoland ligt dan pakken wij de voortrekkersrol, wij hebben de ambitie en de ruimte!

Om dit te kunnen bereiken zal de Provincie

- Zorgen voor een betaalbare energietransitie. Uitgangspunt is dat de woonlasten voor huishoudens met lage en middeninkomens niet stijgen als gevolg van de kosten van de energietransitie.
- Toewerken naar een energie neutrale en gasvrije provincie in 2050.
- In 2020 evenveel hernieuwbare energie produceren als door bewoners, bedrijven en instellingen (excl. het verbruik dat voor transport nodig is) wordt gebruikt. Er voor zorgen dat Flevoland in 2030 geheel energieneutraal is en dat vanaf 2030 er meer wordt opgewekt dan verbruikt.
- De groei van het aantal zonnepanelen stimuleren. Geen dak mag onbenut blijven, met bewoners, zonne-coöporaties, woningeigenaren en corporaties benutten wij alle mogelijkheden.
- Langs provinciale wegen een sluitend netwerk van laadstations (elektriciteit en mogelijk waterstof) is ontwikkeld en (deels) realiseren.
- Er voor zorgen dat zij is (h)erkend als proeftuin voor innovatieve energie-experimenten zoals bijvoorbeeld de toepassing van waterstof.
- Een stimuleringsregeling hebben ontworpen voor lokale productie van energie door zowel de particulier als de industrie.
- Een koploperspositie innemen als het gaat om het slim en duurzaam opladen van elektrische voertuigen. Innovatieve proeftuinen waar ontwikkelingen als Smart Charging⁴ worden uitgewerkt zullen worden gestimuleerd.
- Een voorlopersrol spelen op het gebied van klimaat adaptatie. Waardoor niet alleen de bedreigingen een rol spelen bij het maken van beleid maar vooral ook naar de kansen wordt gekeken.

In 2023

- Ligt de Flevolandse Energieagenda waarbij de provinciale inbreng zich concentreert op de koerslijnen energie neutrale steden en dorpen, ruimte voor energie en “het goede voorbeeld” op schema.
- Is er een subsidieregeling “Zon voor Asbest”.
- Is er een participatieregeling waarbij Flevolandse deel kunnen nemen aan ontwikkelingen rond hernieuwbare energie. Ondersteuning bij de oprichting van energiecoöporaties is daar een voorbeeld van.
- Zal een fonds voor de Energietransitie/Flevoland aardgasvrij en een stimuleringsregeling voor hernieuwbare energie aan de Flevolands Energie Agenda zijn toegevoegd.
- Zijn alle projecten uit het regioplan windenergie uitgevoerd met als gevolg dat de doelstelling voor het opschalen en saneren van windenergie is bereikt (1.390 MW aan opgesteld vermogen).
- Wordt bij de inkoop en bij investeringsbeslissingen de CO2-besparing meegewogen.
- Is de evaluatie structuurvisie Zon-op-Land afgerond. Waar mogelijk zullen zonneparken, voor zover dit niet ingaat tegen andere ontwikkelingen, in de ruimtegebieden worden aangelegd.
- Zijn Flevokust-haven en het Lelystad Airport Businesspark (LAB-gebied) belangrijke partners in de energietransitie en zijn zij facilitator van duurzame en circulaire bedrijvigheid. Zij spelen ook een rol als “batterij” voor de stad. Bijvoorbeeld door de productie van waterstof en biogas.
- Bestaat het provinciale wagenpark (inclusief dienstauto's) uit elektrische auto's.

⁴ Met slim laden, oftewel Smart Charging, wordt het moment van laden of de snelheid aangepast, bijvoorbeeld aan de beschikbaarheid van stroom uit zon en wind of de capaciteit die het stroomnet biedt.

Wat is er al bereikt?

- De PvdA heeft aangedrongen op een versnelde en krachtige aanpak van de Energietransitie in Flevoland en heeft met Groen Links gezorgd dat hiervoor extra middelen beschikbaar zijn gekomen. Naast versnelling heeft de PvdA aandacht voor aanscherping van de energieagenda (verduidelijken rol provincie) en participatie door Flevolandse, maatschappelijke partijen en het bedrijfsleven.
- In 2030 staat Flevoland bekend als de provincie die draait op duurzame energie. Na bestuurlijke vertraging wordt de energietransitie nu slagvaardig aangepakt.
- De energieagenda is vastgesteld met daarin de volgende programmalijnen:
 - Energieneutrale steden en dorpen. De inwoners en ondernemers worden ondersteund bij de verandering in hun energiegebruik, zowel het beperken van energiegebruik als het zelf opwekken van duurzame energie.
 - Ruimte voor energie. De provincie gaat ruimte scheppen voor het opwekken van duurzame energie, of het nu om kleinschalige of grootschalige opwekking gaat. Energie wordt zodanig opgewekt dat lusten (economisch profijt) en lasten (ruimtelijke impact) evenwichtig worden gedeeld door de Flevolandse.
 - Het Goede Voorbeeld. De provinciale organisatie wordt energieneutraal. Dit gebeurt door minder energie te gebruiken en zelf energie op te wekken.
- DE-on (de Duurzame Energie- en Ontwikkelingsmaatschappij Flevoland) dat op initiatief van de PvdA is ontstaan, is goed op stoom gekomen. DE-on helpt initiatiefnemers in Flevoland bij de realisatie van duurzame energie- en energiebesparingsprojecten. DE-on verbindt, versterkt en versnelt. Deze aanpak is zeer succesvol gebleken op wordt binnen de energieagenda op bredere schaal toegepast.
- Het regioplan Wind is vastgesteld en voortvarend opgepakt in de uitvoering.
- Er is beleid vastgesteld voor zonne-energie in het buitengebied.

Vitaal platteland, natuurbeheer & ontwikkelingen natuurgebieden

Het Flevoland van 2030 is een aantrekkelijk, waardevol, toegankelijk en natuurlijk ingericht gebied met een eigen karakter waar natuur en bebouwde omgeving in elkaar opgaan. Zo begonnen wij het tweede hoofdstuk van ons programma. Een "vitaal platteland" is daar een belangrijk onderdeel van waarbij er een samenspel is met natuurbeheer en het ontwikkelen van (nieuwe) natuurgebieden.

In Flevoland is het niet of/of maar en/en!

Buiten Almere, (het stedelijk gebied van) Lelystad en (in mindere mate) Zeewolde zijn de activiteiten in het landelijk gebied de voornaamste aanjagers voor de lokale economie. Om hier verder vorm aan te geven is in 2015 de "Agenda Vitaal Platteland" opgesteld. Op basis van deze agenda en met de regeling voor het Fonds Leefbaarheid Landelijk Gebied worden deze activiteiten gestimuleerd. Vanzelfsprekend zijn de gebiedspartners hier nadrukkelijk bij betrokken.

Door het grote aanpassingsvermogen van de agrosector in Flevoland vinden nieuwe ontwikkelingen, bedrijfsvormen, technieken en kennis hun weg naar de praktijk. Daarbij spelen de Flevolandse agrarische bedrijven een belangrijke rol als praktijklaboratorium. Met de agrosector en de mede-overheden wordt voor optimale condities voor de landbouw (een vruchtbare bodem, schoon water, een gezond ecosysteem en een goede infrastructuur) gezorgd.

De PvdA streeft naar een vitale, duurzame en toekomstbestendige landbouwsector in een *groen* en leefbaar buitengebied. Stimulering van ecologische landbouw en natuurinclusieve landbouw (waarbij landbouw en natuur optimaal van elkaar kunnen profiteren), ondersteuning innovatieve projecten (POP3)⁵ en verduurzaming van de intensieve veehouderij zijn onze beleidsspeerpunten. Wij zijn tegen uitbreiding van de intensieve veehouderij, intensivering is alleen mogelijk als dit leidt tot meer dierenwelzijn of om te kunnen voldoen aan milieueisen.

Samenwerking tussen veeteeltbedrijven en akkerbouwers (kringlooplandbouw) om enerzijds het mestoverschot terug te dringen en anderzijds het gebruik van kunstmest te verminderen zullen wij stimuleren. Samen met de sector zoeken wij daarbij naar een verduurzaming onder andere bij energiegebruik en -opwekking.

Flevoland is natuur en landschap! Het groene en blauwe karakter van Flevoland maakt veel inwoners trots. Aan de bereikbaarheid van al dat moois (zowel binnen als buiten de steden) valt soms nog wel wat te verbeteren. Daar wil de PvdA zich nadrukkelijk voor inzetten.

Het Nationaal Park Nieuwland (de uitgebreide⁶ Oostvaardersplassen⁷, Lepelaarsplas, Markermeer en Markerwadden) neemt daarbij een bijzondere plaats in. Dit bijzondere en verrassende natuurgebied biedt een wijds, waterrijk en gevarieerd landschap en is gelegen tussen Almere en Lelystad en dichtbij Amsterdam.

Onder meer door een betere ontsluiting van de Lelystadse en Almeerse poortgebieden zal de toegankelijkheid van de Oostvaardersplassen worden vergroot zonder daarbij overigens de natuurwaarden te schaden. De Markerwadden zullen worden opengesteld voor het publiek, men kan er met een eigen boot aanmeren of met een veerboot vanuit Lelystad een bezoek brengen. Een klein bezoekerscentrum, een uitkijktoren, wandelroutes en vogelkijkhutten laten de bezoekers kennis maken met dit ecologisch bijzondere gebied. Met recht is hier sprake van Nieuw Land!

⁵ PlattelandsOntwikkelingProgramma: is het Europees subsidieprogramma voor het ontwikkelen, verduurzamen en innoveren van het Nederlandse platteland.

⁶ Het is de bedoeling om de Oostvaardersplassen uit te breiden richting de A6.

⁷ De Oostvaardersplassen beslaat op dit moment een iets groter oppervlak dan nationaal park De Hoge Veluwe.

Om dit te kunnen bereiken zal de Provincie

- Zorgen voor verbindingen op maat tussen de verschillende natuurgebieden binnen en buiten de provincie. De "[Grote Trap](#)" (een verbinding tussen de Oostvaardersplassen en het Horsterwold bij Zeewolde) is hier een goed voorbeeld van.
- Een campagne starten waarbij wij in samenwerking met gemeenten en gebiedsbeheerders met trots aan de rest van de wereld laten zien over wat voor unieke natuurbelevingsgebieden wij in Flevoland beschikken.
- De problematiek van de bodemdaling in samenwerking met het Waterschap in kaart brengen en waar mogelijk passende maatregelen nemen.

In 2023

- Is het Nationaal Park Nieuw Land een goed functionerend systeem van natuurgebieden waar recreatief gebruik en natuurwaarden met elkaar in evenwicht zijn.
- Is het platteland vitaal, leefbaar en duurzaam. Is er voldoende aandacht voor natuurinclusief en ecologisch boeren en voor de koppeling tussen akkerbouw en natuur.

Wat is er al bereikt?

- Er is een agenda Vitaal Platteland opgesteld met 17 agendapunten. Deze agenda moet bijdragen aan een krachtig en vitaal landelijk gebied, met een goede balans tussen natuur, landbouw, water, cultuurhistorie, landschap en recreatie.
- Het Fonds Leefbaarheid is in het leven geroepen om de sociale binding en de economische ontwikkeling op het platteland te stimuleren. In het Fonds zit een totaalbedrag van 1,5 miljoen euro en dat is beschikbaar in 2018 en 2019. Bewoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, gemeenten en andere overheden die projecten hebben die aansluiten bij het doel van het Fonds kunnen een aanvraag voor subsidie indienen.
- Het natuurbeheer, natuurbehoud en de natuurontwikkeling zijn overgegaan van het rijk naar de provincie. Er is een Natuurbeheerplan Flevoland opgesteld.
- Het programma Nieuwe Natuur is uitgevoerd. Op 14 verschillende locaties worden in totaal 22 projectvoorstellen uitgevoerd, waarmee er laagdrempelige, nieuwe natuur beschikbaar komt.

Regionale bereikbaarheid en regionaal openbaar vervoer.

In 2030 ziet de wereld er vooral als het gaat om mobiliteit anders uit. Het is voor de provincie Flevoland en de PvdA in het bijzonder een uitdaging om daar adequaat op te reageren. Want de techniek van morgen is al anders dan die van gisteren, laat staan wat er in 11 jaar allemaal zal veranderen. Toch moeten de plannen nu worden gemaakt.

Wij streven naar een optimale bereikbaarheid over de weg en over het water, met eigen of met openbaar vervoer. Tegelijkertijd ligt er ook een milieudoelstelling die wij moeten halen.

Kijkend naar het OV-netwerk zijn de ontwikkelingen rond OV SAAL (Schiphol-Amsterdam-Almere-Lelystad) positief, deze zullen zeker bijdragen aan een betere ontsluiting richting de randstad. Ook de directe verbinding met Zwolle en verder naar het noorden was destijds een positieve ontwikkeling. De ontsluiting van de NOP en van Zeewolde blijft echter problematisch en zal ter hand worden genomen.

Voor Zuidelijk Flevoland is lightrail wat openbaar vervoer betreft de toekomst. Aansluiting bij de geplande grootschalige uitbreiding van dit net is noodzakelijk. Voor een goede meerszijdige ontsluiting van Almere en Lelystad vindt de PvdA dat de aanleg van de IJmeerverbinding zo snel mogelijk ter hand moet worden genomen. Ook deze moet als lightrailverbinding uitgevoerd worden. Gekeken zal worden in hoeverre een mogelijke verbinding met Hilversum/Utrecht (via de Stichtse Brug) ook voor Zeewolde een oplossing kan bieden. Doortrekken van dit lightrailnet naar Lelystad biedt wellicht ook de mogelijkheid voor een aftakking richting Luchthaven Lelystad. Overigens zal tot dat moment de luchthaven ook optimaal bereikbaar zijn met het OV, hiervoor krijgt ze een eigen luchthavenshuttle.

De te verwachten groei van het aantal verkeersdeelnemers en de verkeersveiligheid heeft onze volle aandacht. Het verhoogde gebruik van Luchthaven Lelystad is hierbij een aandachtspunt. De technische ontwikkelingen zullen ook gevolgen hebben voor de logistieke sector. De komst van zelfrijdende en zelfvarende voertuigen zal de verkeersdruk doen afnemen. Maar ook de door ons gewenste lokale productie zal hierop van invloed zijn.

Het gebruik van (snelle) elektrische fietsen en scooters moet worden gestimuleerd door de aanleg en goed onderhoud van hoogwaardige (snel)fietsverbindingen.

Het programma “**V**erminder, **V**erander, **V**erduurzaam” rond duurzame mobiliteit zal worden ontwikkeld. Met dit programma wil de PvdA zorgen voor:

- **Vermindering** van de mobiliteit door stimulering van het “nieuwe werken” en verhoging van de lokale productie;
- **Verandering** van de mobiliteit door de overstap naar OV, fiets of deelauto's te stimuleren;
- **Verduurzaming** van de mobiliteit door het stimuleren van de aanschaf van duurzame voertuigen en het gebruik van duurzame brandstoffen zoals elektriciteit, groen gas en waterstof.

Om dit te kunnen bereiken zal de Provincie

- Zorgen voor een toegankelijk, bereikbaar en betaalbaar openbaar vervoer voor iedereen. Zullen de tarieven voor het openbaar vervoer alleen stijgen als er kwalitatieve verbeteringen zijn (excl. prijsindexeringen). Uitgangspunt is een goede bereikbaarheid van bestemmingen in de provincie.
- De regierol op zich nemen en aanscherpen zodat de prijs, de kwaliteit en de frequentie op orde zijn.
- Bij nieuwe aanbestedingen zo snel als de techniek en de infrastructuur dat mogelijk maakt de voorkeur geven aan elektrisch rijden of rijden op biogas of waterstofgas.
- Daar waar (bijvoorbeeld de plattelandsgebieden) regulier openbaar vervoer slecht of niet rendabel te maken is zal met behulp van nieuwe technische middelen en door gebruik te maken van de sociale media en apps naar oplossingen worden gezocht. Ook zal gekeken worden naar mogelijke integratie van verkeersvormen (leerlingenvervoer, regio taxi's en regulier openbaar vervoer).
- Intensief samenwerken met gemeenten en buurprovincies om de knelpunten aan te pakken.
- De veiligheid van fietspaden en oversteekvoorzieningen voor fietsers en voetgangers, daar waar nodig, verbeteren.
- Ondersteuning verlenen bij het realiseren van duurzame vormen van transport.

- Een heroverweging hebben gemaakt over de benutting van de provinciale opcenten. Wat de PvdA betreft kunnen deze breder worden ingezet, bijvoorbeeld voor verbetering van de bereikbaarheid middels het openbaar vervoer .
- Een onderzoek hebben afgerond naar de mogelijkheden om voor forensenverkeer per auto een aantrekkelijk OV-alternatief te kunnen bieden.
- De lobby om een snelle en goede openbaar vervoerverbinding via Lelystad en Emmeloord naar het noorden te realiseren steunen. In dit kader willen wij ook inzetten op nieuwe kansrijke initiatieven voor het realiseren van een (trein)verbinding via Emmeloord naar het noorden. Wij stimuleren tevens een onderzoek naar een snellere verbinding tussen Emmeloord en Zwolle.

In 2023

- Worden de beschikbare middelen ingezet waar ze objectief meetbaar het meeste effect sorteren.
- Is de infrastructuur rond bedrijventerreinen dusdanig verbeterd waardoor er sprake is van een goede bereikbaarheid (per fiets, OV en auto).
- Is er invulling gegeven aan “Verminder, Verander, Verduurzaam”.
- Heeft vliegveld Lelystad een uitstekende OV-verbinding. De toenemende werkgelegenheid en de stijging van het aantal passagiers maakt dit absoluut noodzakelijk.
- Is er gerichte informatie voor ouderen, scholieren en gehandicapten die gebruik maken van het openbaar vervoer. Ook kwetsbare verkeersdeelnemers moeten immers mobiel blijven.
- Is er ook in de buitengebieden voor alle groepen toegankelijk en gebruiksvriendelijk openbaar vervoer. Experimenten, ook op het gebied van benutting (leerlingenvervoer en vervoer van ouderen en gehandicapten kan, gezien de gebruiksmomenten, goed worden gecombineerd) van de beschikbare vervoersmiddelen, die dit kunnen bevorderen worden beleidsmatig en financieel ondersteund.
- Zijn de dorpen in Flevoland beter met het OV bereikbaar. Voor Swifterbant is een aansluiting op het Q-linernet wellicht een optie, maar ook zal gekeken worden of voor Swifterbant en Biddinghuizen een betere verbinding met het NS-station in Dronten mogelijk is. In dit kader zal ook gekeken worden in hoeverre een rechtstreekse aansluiting richting Kampen realiseerbaar is. Buurtbussen, zelfrijdende voertuigen, inzet van vrijwilligers zijn hierbij denkrichtingen.
- Ook Zeewolde heeft goede verbindingen. Zolang de lightrail verbinding niet gerealiseerd is zal gekeken worden naar een goede ontsluiting richting Nijkerk, maar ook naar mogelijkheden om de bereikbaarheid binnen Flevoland te verbeteren.
- Is in kaart gebracht of en waar nieuw asfalt noodzakelijk is. Ook hier geldt dat middelen zo efficiënt mogelijk ingezet moeten worden.
- Is het netwerk van snelfietsroutes⁸ voortvarend ter hand genomen. Startend met de verbinding Lelystad-Almere-Amsterdam en verder met Lelystad-Dronten en Urk-Emmeloord. In een later stadium zal ook Zeewolde op de verbinding tussen Lelystad en Amsterdam worden aangesloten. Uiteindelijk zal een netwerk van snelfietspaden worden gerealiseerd. Aansluitend hierop zal ook het regionale (knooppunten) netwerk van fietspaden worden aangepakt en uitgebreid.
- Zijn er in de hele provincie mogelijkheden om gebruik te maken van (gratis) leenfietsen.
- Zullen reizigersopbrengsten worden gebruikt ter verbetering van het OV of verlaging van de tarieven. De infrastructuur mag hier niet uit worden bekostigd.
- Is er een tracé beschikbaar voor experimenten met de hyperloop.
- Is het besluit over de komst van de IJmeerverbinding genomen en wordt gewerkt aan de realisatie van een lightrail verbinding die de metropoolregio moet ontlasten.
- Is duidelijk in hoeverre vervoer over water een duurzaam, snel en efficiënt alternatief is voor lightrailverbindingen. Dit overigens niet ter vervanging van de noodzakelijke IJmeerverbinding.

⁸ Onderzocht moet worden in hoeverre het mogelijk is om op snelfietsroutes ook elektrische scooters toe te laten.

Wat is er al bereikt?

- De mobiliteitsvisie Flevoland 2030 is vastgesteld.
- De voorbereidingen voor de gezamenlijke concessie IJssel-Vecht (2020-2030) zijn opgestart met de provincies Gelderland en Overijssel. Ook het Stadsvervoer Lelystad maakt onderdeel uit van deze concessie. Hierover vindt nauw overleg plaats met de gemeente Lelystad.
- Waar de afgelopen jaren veel is geïnvesteerd in de weginfrastructuur maakt de PvdA zich zorgen over de kwaliteit en beschikbaarheid van het openbaar vervoer. Met name in het buitengebied en de kleine kernen staat openbaar vervoer steeds meer onder druk. Op initiatief van de PvdA is in de nieuwe coalitie afgesproken een businesscase te maken voor alle gebieden waarvoor in de komende collegeperiode (2019-2023) een concessie moet worden verleend. Op basis van een goede en gedegen businesscase wordt overwogen of er middelen toegevoegd moeten worden.

Regionale Economie

Wanneer je naar de historie van Flevoland kijkt is het al heel lang zo dat, omdat onze beroepsbevolking zo snel groeit én omdat het rijk ons in het verleden fors in de kou heeft laten staan met infrastructuur en bereikbaarheid, de werkgelegenheid is achtergebleven. Dat is ook de reden dat de Europese Commissie in 1994 heeft besloten Flevoland als achterstandsregio te erkennen en extra middelen beschikbaar heeft gesteld om deze achterstand in te halen. Met dit geld is zeker de werkgelegenheid versterkt en nog steeds worden innovatieve/duurzame projecten in het MKB in samenwerking met Kennisinstellingen daarmee tot stand gebracht. Flevoland kan ook in de Europese Programmaperiode 2021-2027 (als Transitieregio) gebruik maken van geoormerkte middelen voor de groei van de werkgelegenheid. Wij kunnen dan blijven samenwerken met Zuid-Holland, Noord-Holland en Utrecht, maar hebben binnen het programma een eigen budget. En dat is goed nieuws. Het is een kans die wij moeten benutten. Om de werkgelegenheid binnen Flevoland te vergroten, doen wij graag een beroep op deze middelen, zodat een extra impuls aan de regionale economie in onze provincie gegeven kan worden.

De innovatieve kracht van Flevoland heeft er voor gezorgd dat de economische groei aanhoudt maar nog niet op een duurzame manier. Het gaat niet om de groei op zich maar vooral om een betere benutting van de beschikbare grondstoffen, oppervlakte en financiële middelen.

In Flevoland vormt de combinatie van een sterk en gevarieerd bedrijfsleven, een stevig in de regio verankerd MKB en een innoverende agrarische bedrijvigheid in potentie de basis voor een stabiele economie die conjunctuurveranderingen goed kan doorstaan. Dat heeft geleid tot een brede groei van bedrijvigheid met positieve gevolgen voor de werkgelegenheid. Ook de versterkte profilering van de vrijetijdseconomie van Flevoland, waarin het karakteristieke van Flevoland herkend wordt en gezamenlijk uitgedragen wordt met Flevolandse ondernemingen en evenementen, draagt daaraan bij. De ontwikkeling van de cruisemarkt in de Bataviahaven Lelystad is hiervan een mooi voorbeeld.

Maar wij zijn er nog niet. De samenwerking van bedrijfsleven, beroepsonderwijs, gemeenten en provincie Flevoland in Win4All (dit programma richt zich op duurzame “economische” groei voor Flevoland en vestigt de aandacht vooral op bedrijven met ambitie om te groeien en sluit aan bij krachtige, bestaande netwerken) is verder bestendigd. Het in Flevoland nog steeds groeiende MKB weet zich verankerd in het economisch systeem van Flevoland. Op het gebied van de beschikbaarheid van voldoende geschoold arbeidspotentieel heeft de samenwerking concrete successen opgeleverd.

Startende bedrijven zijn belangrijk voor Flevoland. Tegelijkertijd zijn ze ook kwetsbaar. Vandaar dat de PvdA zeer hecht aan, onder regie en in opdracht van de Flevolandse gemeenten, een goed functionerend Zelfstandigenloket Flevoland voor kredietverlening en inkomstenondersteuning voor ondernemers. Voor veel startende bedrijven is het moment van doorstart zo'n kwetsbaar moment. Het MKB Doorstartfonds Flevoland kan een nieuwe impuls geven aan bedrijven die in de kern gezond zijn maar te maken hebben met (dreigende) financiële problemen. De PvdA Flevoland vindt dat dit fonds ook de komende periode gevuld zal moeten worden.

Onder de titel “Floriade werkt!” worden de komende jaren kennisontwikkelingen en innovaties op het gebied van de thematiek van de Floriade (“Growing green Cities”) gestimuleerd met als doel om het economisch effect voor Flevoland zo groot mogelijk te maken en de innovatieve mogelijkheden zo goed mogelijk te benutten.

De ontwikkeling van luchthaven Lelystad (noodzakelijk om de bereikbaarheid van Schiphol, van groot economisch belang voor Nederland, op niveau te houden) vormt een economische impuls (zowel door de toename van directe als indirecte werkgelegenheid) voor de regio. Negatieve effecten op het gebied van milieu worden zo goed als mogelijk gecompenseerd doordat de Provincie zorgt voor een goede inpassing in de leefomgeving.

Flevokust Haven zal, als vlak bij de snelweg gelegen binnenvaart met overslagkade en industrieterrein (een vestigingsplaats voor bedrijven die een bijdrage leveren aan de circulaire economie) ook aan een toename van de werkgelegenheid en de economische groei van Flevoland bijdragen. Daarnaast draagt deze haven bij aan de vermindering van het vervoer over de weg.

Het tekort aan werknemers in uiteenlopende technische sectoren vertraagt niet alleen de groei van de economie maar ook van de verduurzaming. De PvdA steunt de Regieraad Techniek in haar wens om een extra financiële impuls waarmee bestaande initiatieven en nieuwe activiteiten gestimuleerd kunnen worden. De manier waarop de Provincie Flevoland haar aanjaagrol vervult vinden wij niet voldoende. Het is niet voldoende dat men zich beperkt tot het informeren over en het afstemmen van bestaande activiteiten. Het wordt tijd dat zaken gezamenlijk opgepakt worden, alleen zo kan uiteindelijk het verschil worden gemaakt. Wij opteren voor een praktijkgerichte regionale uitvoeringsagenda voor het Techniekpact om er zo voor te

zorgen dat aanjaaggelden voor concrete initiatieven (vanuit de gezamenlijke visie) kunnen zorgen voor een vliegwieleffect.

Elke economie heeft behoefte aan een flexibele schil aan arbeidskrachten. Deels wordt dit ingevuld door uitzendkrachten maar steeds vaker ook door ZZP'ers. Het percentage ZZP'ers ten opzicht van de totale bevolking ligt in Flevoland iets boven het landelijk gemiddelde. De problematiek rond ZZP'ers is daarom geen specifiek Flevolandse zaak. Vanuit de beginselen van de PvdA willen wij wel bijdragen aan regelingen die er voor zorgen dat ook deze groep "loon naar werken" krijgt. Wij onderschrijven dan ook het landelijk beleid van de partij en zullen waar mogelijk deze groep betrekken bij de mogelijkheden van een "leven lang leren".

In 2023 heeft de subsidie Regionale Arbeidsmarkt (Human Capital Agenda) door de samenwerking rondom het technisch onderwijs en het bundelen van krachten voor het aantrekken en behoud van ICT-personeel goede resultaten opgeleverd voor de regio waardoor de schaarste bij deze beroepsgroep merkbaar is afgenomen. Voor ondernemers die willen innoveren en groeien zijn middelen beschikbaar.

De PvdA neemt er geen genoegen mee dat er nog steeds, terwijl dat in andere provincies niet het geval is, sprake is van een achterblijven van de werkgelegenheid ten opzichte van de groei van de bevolking. Hoewel dit al het geval is sinds het ontstaan van de provincie moet hier verandering in komen. Verbetering van het vestigingsklimaat en het toeleiden van Flevolandse naar werk in Flevoland moet hier verbetering in brengen. De PvdA vindt dat de Provincie, samen met de gemeenten zich tot het uiterste moet inspannen om Flevolandse bij voorkeur in Flevoland te helpen bij het (weer) vinden van werk. In Almere wordt dit vorm gegeven door het "Floriade Werkbedrijf" dat er samen met het UWV voor moet zorgen dat 350 Almeerders blijvend aan het werk worden geholpen. Hiermee is de Floriade voor PvdA Flevoland nadrukkelijk geen doel op zich, maar een middel om Almere als stad om te wonen, werken en recreëren van een forse impuls te voorzien en nadrukkelijk op de kaart te zetten.

Om dit te kunnen bereiken zal de Provincie:

- Er voor zorgen dat ondernemers bij kunnen dragen aan de verduurzaming van onze provincie en vergroting van de kennis op dit gebied zodat het ook als "exportproduct" bruikbaar is.
- Bij de beoordeling van economische projecten vooral letten op: duurzaamheid, innovatie en het vliegwieleffect.
- Bijdragen aan een verbetering van het ondernemersklimaat. Flevoland biedt kansen!
- Bijdragen aan de verdere realisatie en erkenning van de driehoek Zeewolde-Almere-Lelystad als logistieke hotspot.
- Het voortouw nemen bij het bevorderen van een inclusieve samenleving en zal zich daarbij bijvoorbeeld inzetten voor het realiseren van een gedragscode tegen elke vorm van uitsluiting bij werk, stages en carrièremogelijkheden.
- Blijven bijdragen aan het MKB-doorstartfonds.

In 2023

- Heeft de Ontwikkelings Maatschappij Flevoland zich doorontwikkeld tot een regionale ontwikkelingsmaatschappij (ROM) waarmee het Flevolandse bedrijfsleven via één loket bediend wordt bij advies- en financieringsvragen onder meer op het gebied van verduurzaming, innovatie en groei. Een investeringsfonds dat marktpartijen helpt bij het kiezen voor investeren in Flevoland maakt hier deel van uit.
- Steunt de Provincie ondernemers -ook financieel- die bijdragen aan verdere verduurzamingen en innovatie binnen de provincie.
- Er is geïnvesteerd in (bij)scholing en opleidingen ter ondersteuning van gekwalificeerd personeel. Wij spelen een ondersteunende en stimulerende rol bij het verbinden van het bedrijfsleven met het onderwijs.
- Voor 50-plussers (waarvan de ervaringen en de opleiding niet aansluit bij de veranderende werkgelegenheid) en voor jongeren die hun middelbare school niet afronden is er in samenspraak met het ROC en het bedrijfsleven een bijscholingsprogramma ontwikkeld zodat ook deze groepen deel uit kunnen blijven maken van een inclusieve samenleving.
- Is er een praktijkgerichte agenda voor het Techniekpact Flevoland opgesteld.
- Neemt de Provincie haar verantwoordelijkheid bij en is daarmee een voorbeeld voor het creëren van werk voor mensen die behoefte hebben aan een beschutte arbeidsplaats.
- Is het niveau van de algemene voorzieningen dusdanig dat ook zij bijdragen aan een positief vestigingsklimaat.

Gebiedsvisie: Maritieme servicehaven

In de Maritieme Servicehaven wordt gewerkt aan nieuwe innovatieve vissersboten, specialistische transportschepen, nieuwe technieken voor onderwateronderzoek en moderne duurzame jachten. Ook vinden innovaties uit de maritieme sector van Urk hun weg naar andere sectoren. De innovaties vragen om een goede aansluiting tussen onderzoek, arbeidsmarkt en onderwijs (goed technisch personeel op MBO en op HBO niveau). De buitendijkse Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland wordt aangelegd en de ontwikkeling van een binnendijks maritiem industrieterrein gaat van start. Voorzien wordt in extra infrastructuur voor een uitstekende bereikbaarheid. Door de verplaatsing van maritieme bedrijven uit de oude haven en andere locaties in Urk naar de Maritieme Servicehaven, is in de oude haven van Urk ruimte ontstaan voor herstructurering. Deze herstructurering wordt gecombineerd met ingrepen in het kader van de waterveiligheidsopgave. Dit zorgt voor een extra kwaliteitsimpuls.

Samen met de Flevokust-haven ontstaat hier een krachtig Flevolands Maritiem Cluster, waarbij gewaakt moet worden voor concurrentie maar juist de elkaar versterkende samenwerking gezocht moet worden. Bij de Maritieme Servicehaven is van belang dat de rol van de provincie een ondersteunende is en dat de initiatiefnemers zelfstandig verantwoordelijk zijn en blijven voor de exploitatie.

Gebiedsvisie: Flevokust Haven

In MRA verband is er grote vraag naar haven gerelateerde industrieterreinen met een hoge milieucategorie. De herstructurering van een deel van het havengebied binnen de ring van Amsterdam naar woningbouw en bedrijfslocaties maakt dat vele bedrijven de komende jaren een nieuwe locatie in de MRA moeten vinden. Omdat zij hun plek moeten vinden en dit type bedrijfsterrein schaars blijkt, is de ontwikkeling van de haven en het binnendijkse industrieterrein zeer kansrijk. De doorgroei van Flevokust Haven maakt de uitbreiding van het haventerrein onvermijdelijk. De planologische ruimte (het verlengen van de kade met nog eens 400 meter) zal dan worden benut. Daarnaast zal de toenemende congestie op de wegen in de MRA duurzame oplossingen voor het toenemende goederenvervoer noodzakelijk maken. Flevokust Haven wordt verder uitgebouwd als belangrijke schakel in de mainportlogistiek van de Randstad waarbij het optimaliseren van het binnenvaartnetwerk een opgave is.

Flevokusthaven is belangrijk voor de ontwikkeling van de Flevolandse economie. Samen met de Maritieme Servicehaven ontstaat hier een krachtig Flevolands Maritiem Cluster, waarbij gewaakt moet worden voor concurrentie maar juist de elkaar versterkende samenwerking gezocht moet worden.

Gebiedsvisie: Amsterdam Lelystad Airport

Uiterlijk in 2020 is Amsterdam Lelystad Airport voor vakantieverkeer geopend en in 2023 gegroeid naar 10.000 vliegtuigbewegingen met zo'n 2 miljoen passagiers. De bekendheid van Nederlanders met Flevoland neemt toe, wat ook positief doorwerkt op de woningmarkt en op bezoeken aan met name Almere en Lelystad. Onderhouds- en reparatieactiviteiten van vliegtuigen nemen sterk toe, mede doordat bedrijven van Schiphol Oost naar Lelystad komen. Op het Flight District tegenover de terminal staan hotels en diverse kantoren. Het gebied draait op duurzame energie door zonne-energie. Vuil water wordt niet met de riolering naar de rioolwaterzuivering gebracht maar in het gebied hergebruikt. Door de samenwerking met kennisinstellingen te faciliteren is het aantal studenten voor luchtvaart gerelateerde beroepsopleidingen aan de ROC's van Amsterdam en Flevoland gegroeid.

Voor de provincie staat de directe en indirecte werkgelegenheid die de ontwikkeling van de luchthaven met zich meebrengt centraal. Daarnaast biedt ze een uitstekende voedingsbodem voor Innovatie, maar wordt ook de ontwikkeling van de Campus in relatie tot het beroepsonderwijs versterkt. Zo draagt de luchthaven op vele manieren bij aan de ontwikkeling van de Flevolandse economie.

Gebiedsvisie: Mobiliteit & Infrastructureel Testcentrum (MITC) NLR Marknesse

In 2023 is de realisatie van een state of the art test en keuringscentrum een feit en krijgt deze locatie steeds grotere economische betekenis, omdat het innovatie stimuleert en doordat rondom het testcentrum clustervorming plaatsvindt. De komst van het testcentrum heeft een win-winsituatie opgeleverd voor de natuur en recreatieontwikkeling van het Voorsterbos en is landschappelijk mooi ingepast. Het testcentrum heeft een aanzuigende werking op auto-industrie, onderwijsinstellingen, startups en onderzoekscentra. Ook andere organisaties maken gebruik van de ICT en research & development faciliteiten, zoals (verkeers)informatiediensten en nieuwe bedrijven die zich richten op de ontwikkeling van zelfrijdende voertuigen, sensortechnologie of datacommunicatie. Zelfs kleinere startups maken gebruik van de professionele en onafhankelijke testvoorzieningen. Dit is een stimulans voor nieuwe productontwikkelingen en innovatie. De mogelijkheden voor opleidingen in verband met het testcentrum, op HBO- en MBO-niveau, worden optimaal benut.

We pleiten ervoor het MITC ook in te kunnen zetten voor onze duurzaamheidsdoelen. Onderzoek naar elektrische auto's, laadvoorzieningen, innovatie duurzame auto-technologie zijn daarbij van groot belang.

Wat is er al bereikt?

De Partij van de Arbeid maakt sinds de oprichting van Flevoland deel uit het college van Gedeputeerde Staten. Zij heeft direct invloed uitgeoefend op de economische ontwikkeling van onze provincie. Flevoland is met 4,2 procent groei de snelst groeiende economie van alle provincies in Nederland. Gemiddeld is de Nederlandse economie in 2017 met 3,2 procent gegroeid. Daar zijn wij trots op! In de afgelopen jaren hebben wij als PvdA daar hard aan gewerkt. De provinciale stimuleringsmaatregelen voor innovatie, groei, het vinden van personeel en internationalisering hebben zichtbaar gewerkt voor de ondernemers en hebben banen opgeleverd voor de werknemers.

- Het ondernemersklimaat en de verdiencapaciteit van Flevoland zijn versterkt door het stimuleren van innovatie, groei, scholing, internationaal ondernemen en gebiedspromotie
- Door in te zetten op een betere profilering van Flevoland via de vrijetijdsector (beleidsplan Recreatie & Toerisme) is het gelukt om meer bezoekers te trekken en hen langer in de provincie vast te houden, waardoor de bestedingen in Flevoland zijn toegenomen
- Dwarsverbanden tussen onderwijs, ondernemers en overheden zijn actief gestimuleerd via netwerken en platforms waardoor men elkaar kan versterken en waardoor er een vliegwieleffect is ontstaan (bijvoorbeeld Floriade Almere en Lelystad Airport)
- In het kader van een Leven Lang Leren zijn ondernemers gestimuleerd om in te zetten op het 'arbeidsvitaal' houden van hun personeel via de Voucherregeling Ondernemerschap Flevoland 2017-2020
- Directe koppeling van het bedrijfsleven aan het onderwijs is gestimuleerd en gefaciliteerd, waarbij gezamenlijk is geïnvesteerd in het onderwijs via de subsidieregeling publiek-private samenwerking Human Capital 2017-2020
- Er is een intentieverklaring getekend tussen de basisschoolkoepels, alle zes gemeenten, provincie Flevoland en Windesheim Flevoland om onderzoekend en ontwerpend leren (als basis voor 'techniek' in brede zin) beter te verankeren in het primair onderwijs.

Ook voor de toekomst zijn grote projecten in ontwikkeling die wij steunen. Te denken valt aan de luchthaven Lelystad, Flevokust, Floriade, etc.

Culturele infrastructuur en monumentenzorg

In 2050 is Flevoland cultureel erfgoed omdat het zich ontwikkeld heeft tot een groen landschap waarin alle noodzakelijke functies (leven, werken en recreëren) op een harmonieuze wijze zijn opgenomen. De 1.419 km² land en water vormen een uniek landschap waaraan innovaties op het gebied van duurzaamheid, natuur en agrarische ontwikkelingen een belangrijke bijdrage hebben geleverd.

In Flevoland maken wij niet alleen nieuw land maar ook een nieuwe leefgemeenschap!

Binnen dit landschap vind je een goed uitgeruste culturele infrastructuur en hebben inwoners (ook in hun gemeente) en bezoekers toegang tot een breed, divers en kwalitatief goed cultuuraanbod. Spraakmakende landschapskunst, een uniek kenmerk van Flevoland, een iconisch bovenregionaal museum en een volwassen culturele infrastructuur. Alle generaties hebben in Flevoland als het aan de PvdA ligt voldoende mogelijkheden om met elkaar kunst te maken en te beleven.

De bekendheid in Flevoland en daar buiten met de geschiedenis van Flevoland is vergroot en er is een breed draagvlak voor het behouden en het versterken van het Flevolands cultureel erfgoed.

Culturele voorzieningen en programma's op het gebied van cultuurparticipatie en cultuureducatie geven Flevolandse mogelijkheden om hun identiteit en hun relatie met anderen en met de samenleving vorm te geven. Door cultuur te maken, beleven en/of te delen kun je individueel of gezamenlijk inspiratie op doen, van schoonheid genieten, verhalen delen en nieuwe verhalen ontwikkelen. Kunst en cultuur versterken de identiteit van Flevoland en geven kleur en glans aan mens en samenleving!

Het verhaal van Flevoland heeft een onmiskenbare en onverwoestbare kern. De zeer bijzondere ontstaansgeschiedenis, de geheel eigen manier van doen en de unieke landschappen zijn daar een belangrijk onderdeel van. Uit onderzoeken, een fotowedstrijd, meetups en (straat)interviews die in het kader van "Flevoperspectieven" in juni 2016 gehouden zijn bleek keer op keer dat men daar trots op is. De PvdA wil deze culturele identiteit van Flevoland de komende jaren verder versterken.

Cultuur (lees: kunst) heeft het ontstaan van de Flevolandse identiteit beïnvloed en zal, mits het aanbod breed en kwalitatief goed is, deze identiteit doen groeien en verder verrijken. Bovendien levert kunst een wezenlijke bijdrage aan de overkoepelende ambitie (in Flevoland is het prettig leven, werken en recreëren) van de Provincie. Een aantrekkelijke fysieke omgeving, voldoende (zowel kwalitatief als kwantitatief) culturele voorzieningen en goed cultureel klimaat zijn voor steeds meer mensen bepalende vestigingsfactoren. Zij verzorgen daarmee een maatschappelijke waarde en zijn van economische betekenis. Voor de PvdA is cultuur dan ook nadrukkelijk een van de acht kerntaken en niet een vrijblijvend speeltje in tijden dat het goed gaat. Bij deze kerntaak zijn toegankelijkheid en dus betaalbaarheid een belangrijke voorwaarde om (actieve) deelname te verhogen.

Om deze ambities te verwezenlijk ondersteunt de PvdA de vier strategische uitgangspunten:

1. Bestendiging van de ingezette koers.
2. Uitdragen van de cultuur door deze nog aantrekkelijker te maken voor inwoners en bezoekers.
3. Versterken van de onderlinge verbinding en samenwerking van culturele instellingen om daarmee de (sociale) samenhang te optimaliseren.
4. Optimaliseren van de aansluiting op en de afstemming tussen provincie en gemeenten op basis van meer onderling contact en een bredere blik.

Kenmerkende pijlers van ons cultuurbeleid zijn: Podiumkunsten, Landschapskunst, Bibliotheken, Cultureel erfgoed en monumentenzorg, Cultuureducatie en Amateurkunst & Talentontwikkeling.

Om dit te kunnen bereiken zal de Provincie

- Ruimte reserveren voor het realiseren van het 9de. Voor de komende periode heeft het voor de PvdA geen prioriteit, wel willen wij er alvast middelen voor reserveren. Een blijvende kunstzinnige herinnering aan de Floriade is daarbij voor de PvdA een denkrichting.
- Een onderzoek uitgevoerd hebben naar de mogelijkheden voor het behoud en de versterking van Batavialand.
- Met het onderwijs overleggen op welke manier cultuureducatie via een doorgaande lijn van primair naar voortgezet onderwijs kan worden ingebed. Het expertisecentrum voor cultuureducatie FleCK krijgt hiervoor een vernieuwde en meer uitgebreide opdracht.
- Jaarlijks een evenement organiseren/ondersteunen waarbij cultuur en techniek aansluiten op de identiteit en het innovatieve karakter van de provincie. Als inspirerend voorbeeld kan gewezen worden op het project Waterlicht op Schokland (2015).
- Een heldere langetermijnvisie op erfgoed ontwikkelen om te bepalen wat wij waardevol vinden en willen behouden. Er zijn veel objecten, structuren en elementen in Flevoland die “erfgoedpotentie” hebben, een duidelijke keuze is dus gewenst.
- Samen met de gemeenten zorgen voor een sterk, efficiënt netwerk van goed toegankelijke bibliotheken die een belangrijke rol vervullen om mensen mee te kunnen laten doen aan de kennissamenleving. De Provincie zal hier faciliterend optreden.

In 2023

- Is er in het kader van het Fonds Verstedelijking Almere een bijdrage geleverd aan de verwezenlijking van een iconisch museum.
- Gaat de Floriade als vliegwiel voor de structurele versterking van het culturele landschap in Flevoland fungeren.
- Is er een provinciedichter aangesteld.
- Verkeren de huidige landschapskunstwerken in uitstekende staat en is de toegankelijkheid en beleefbaarheid van de huidige acht landschapskunstwerken waar nodig versterkt.
- Heeft het Centrum voor Amateurkunst (CAF) een grotere rol bij het versterken en de vorming van de Flevolandse identiteit. Daarbij is duidelijk op welke manier (deelname van inwoners aan) amateurkunst hierin een rol kan spelen.
- Leveren de bibliotheken een substantiële bijdrage aan de versterking van de Flevolandse identiteit. Wij geven daar richting aan en bieden ook financiële ruimte voor de uitvoering.

Wat is er al bereikt?

- De promotie van de culturele en toeristisch-recreatieve voorzieningen heeft geleid tot grotere bekendheid en hogere bezoekersaantallen en meer kansen voor ondernemers.
- De doorontwikkeling van Batavialand is ondersteund met een eenmalige meerjarige subsidie en daarmee is aan Batavialand een stevige basis voor doorontwikkeling gegeven.
- Er is een subsidierelatie aangegaan met Batavialand voor de museale en collectiebeheertaken zonder structurele verhoging van de provinciale exploitatiebijdrage.
- De viering van 100 jaar Zuiderzeewet is succesvol uitgevoerd samen met inwoners, organisaties, verenigingen, bedrijfsleven en medeoverheden.
- De opdracht voor het achtste landschapskunstwerk in Flevoland, bedoeld als ode aan 100 jaar Zuiderzeewet, is verstrekt aan de Nederlands/Zwitserse kunstenaar Bob Gramsma.
- De structuur van de bibliotheekondersteuning is gewijzigd, zodat de slagkracht toe- en de kwetsbaarheid afneemt.
- De opdracht tot het ontwikkelen van een doorgaande leerlijn cultuureducatie voor het vmbo is verstrekt
- Via het project Waterlicht van kunstenaar Daan Roosegaarde is een nieuwe traditie voor Flevoland in gang gezet: het tweejaarlijkse evenement Kunst en Techniek.

Kwaliteit van het openbaar bestuur.

Als “middelste” overheid zit de Provincie op het draaipunt van verantwoordelijkheden. Veel wordt bepaald op landelijke niveau en het merendeel van de uitvoering speelt zich af op plaatselijk niveau. In Flevoland wil het Provinciaal Bestuur, door samen met de mede-overheden vorm te geven aan het beleid, meer zijn dan de tussenschakel. Volgens de PvdA werkt dit het best vanuit een rol als “helper en stimulator”, waarbij deze regelmatig ook als “regisseur” en soms als “toezichhouder” wordt ingevuld. De PvdA hecht daarbij ook aan een luisterende overheid die initiatieven uit de samenleving weet te waarderen en stimuleren. Het provinciale programma Ruimte voor Initiatief is daarvan een goed voorbeeld.

Natuurlijk is naast deze drie overheden ook Europa van groot belang. Hier komt een belangrijk deel van de wet en regelgeving vandaan en bovendien was en is de steun uit de Europese structuurfondsen van groot belang voor de Flevolandse economie.

De PvdA vindt het van belang dat, in lijn met de aanstaande Omgevingswet, wij vooral kijken naar wat er wel kan. Initiatieven uit de samenleving en van onze partners treden wij tegemoet met een houding die zich kenmerkt door “ja tenzij” in plaats van “nee mits”. Dit vergt ook een behoorlijke cultuuromslag voor de Provinciale organisatie. De PvdA ziet dat er in de afgelopen periode stappen gemaakt zijn, maar er zijn ook nog forse stappen te zetten.

De Provincie speelt een actieve rol om ontwikkelingen van de grond te krijgen door meer te doen dan alleen de wettelijke taken. Wij bereiken meer door samen te werken in vitale coalities met gemeenten, instellingen, bedrijven en burgers. Doe mee en draag bij is daarbij de leidraad voor het provinciale handelen.

In de Omgevingsvisie (Ruimte voor initiatief) staat hierover aangegeven: “De toekomst van Flevoland wordt door velen gemaakt: organisaties, inwoners, instellingen, bedrijven en overheden. (...)”

Veel ontwikkelingen zijn echter alleen mogelijk door gezamenlijke inzet. Hierbij is meepraten niet voldoende. Het gaat verder: samenwerken op basis van concrete bijdragen. Ieder vanuit zijn eigen mogelijkheden, verantwoordelijkheid en inzet. Alleen dan kunnen wij de opgaven uit de Omgevingsvisie succesvol aanpakken en het verschil maken voor Flevolandse en Flevoland.

De Provincie stimuleert, motiveert en jaagt aan, met respect voor de rollen en bevoegdheden van de mede-overheden. Waar zij zelf rollen heeft, zoals bij vergunningverlening, toezicht en handhaving en bij het interbestuurlijk toezicht op financieel, ruimtelijk, economisch en fysiek terrein, voert de Provincie een actief beleid en treedt zij zo nodig op. Burgers moeten er immers op kunnen vertrouwen dat gemeenten hun taken vervullen. Door het interbestuurlijk toezicht op gemeenten ontstaat inzicht voor burgers en gemeentebestuur waar de gemeente staat. Het is vervolgens aan het gemeentebestuur om te handelen. Ieder heeft zijn eigen rol.

De PvdA vindt het belangrijk dat de kwaliteit van het provinciaal bestuur door de onafhankelijke Randstedelijke Rekenkamer wordt onderzocht. De missie van de Rekenkamer is het verbeteren van het functioneren van het provinciaal bestuur (van de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland) en de daarmee verbonden organen en het versterken van de publieke verantwoording. De Rekenkamer beslist zelf welke onderwerpen zij wil onderzoeken en laat zich hierin adviseren door de programmaraad, bestaande uit leden van de Provinciale Staten van de vier provincies.

De PvdA is voorstander van een structureel educatieprogramma om jongeren wegwijs te maken in de ‘democratie’. De politieke en de provinciale organisatie staan immers ver af van de lokale samenleving in de stad en op het platteland. In de dagelijkse praktijk blijkt tegelijkertijd dat jongeren veelal weinig weten over ‘politiek’ en het politieke bestel in Nederland en de principes van de rechtsstaat. Vaak worden de principes van de rechtsstaat niet begrepen omdat deze hand in hand gaan met, of voorwaardelijk zijn voor, de democratische spelregels. Ook de lokale politiek en hoe de overheid georganiseerd is, staat ver van jongeren af. Wij willen daar verandering in brengen en er mede voor zorgen dat jongeren zich ontwikkelen tot volwassenen die actief deelnemen aan de samenleving, zich verantwoordelijk voelen voor die samenleving en interesse tonen voor de politiek en de democratie.

In overleg met de zes Flevolandse gemeenten zijn in gebiedsagenda's afspraken gemaakt over de ontwikkeling van het gebied, de onderscheiden rollen daarbij en eveneens zijn afspraken gemaakt over de financierbaarheid van de plannen: “wie betaalt wat?”

De Provincie maakt actief deel uit van de Metropoolregio Amsterdam (MRA), een samenwerkingsverband op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling, EZ en mobiliteit. In de MRA wordt afgestemd over onder andere: woningbouwlocaties, duurzaamheid (energietransitie en circulaire economie), bedrijventerreinen en kantoorlocaties, internationale acquisitie, kunst en cultuurvoorzieningen en toerisme. Deelnemers zijn de provincies Noord Holland en Flevoland, de Vervoerregio Amsterdam en 33 gemeenten rondom Amsterdam, waaronder Almere en Lelystad. Bij de MRA staat de bestuurlijke afstemming tussen de deelnemers voorop.

Dat neemt niet weg dat de democratische legitimatie een punt van aandacht blijft. De controlerende rol van de Staten bij samenwerkingsverbanden zoals de MRA dient te worden versterkt.

Om dit te kunnen bereiken zal de Provincie

- De soms scherpe grenzen die er op onderdelen tussen de gemeenten in Flevoland zijn slechten, dit gebeurt door meer met elkaar op te trekken, elkaar op te zoeken, gezamenlijke initiatieven te ontwikkelen en de media meer in te zetten voor Flevoland als geheel.
- Alleen wanneer een provinciale betrokkenheid van meerwaarde is aan deze initiatieven bijdragen. In welke vorm deze bijdrage zal worden gegeven hangt af van de aard van het maatschappelijk vraagstuk. Dit zal in nauw overleg met andere betrokkenen worden bepaald.
- Duidelijk hebben gemaakt dat niet het provinciale takenpakket als uitgangspunt geldt maar dat de belangrijkste maatschappelijke vraagstukken dat zijn.
- Op basis van gedeelde belangen en op basis van zoveel mogelijk synergie concrete opgaven integraal aanpakken. De Provincie doet het dan niet alleen maar benut actief de kerntaken en kernkwaliteiten van de partijen binnen haar netwerken.
- Een werkwijze hanteren waarbij niet de regels, maar de bedoeling van die regels het uitgangspunt is. Regels en wetten moeten worden gerespecteerd, maar het toepassen ervan vereist lenigheid en soms bereidheid om risico's te nemen als dat tenminste bijdraagt aan het resultaat. "Opgavegericht werken" is immers geen doel op zich maar een middel om toegevoegde waarde te kunnen bieden in een snel veranderende omgeving.

In 2023

- Blijkt uit een bestuurskrachtonderzoek dat de Provincie door de mede-overheden als een faciliterende en inspirerende partner wordt ervaren.
- Is de Metropoolregio Amsterdam een effectief voertuig voor samenwerking en uitwisseling van kennis en kunde.
- Ligt het eigenaarschap bij de initiatiefnemers.
- Kennen wij (Gemeenten, Waterschap en Provincie) elkaars rol opvatting en werkwijze en zijn deze op elkaar afgestemd. Daarbij geldt: decentraal wat kan, centraal wat moet.
- Zijn maatwerkafwegingen mogelijk.
- Is "samenwerken vanuit vertrouwen" in de organisatie geborgd.

Wat is er al bereikt?

- De Omgevingsvisie, die een kader en een toekomstperspectief biedt voor de gezamenlijke aanpak van de regionale hoofdogaven, is na een lang en intensief participatietraject met betrokken Flevolandse vastgesteld. Hierbij gelden de zes leidende principes:
 1. Werk opgave gericht
 2. Verrijk met eigenheid
 3. Doe mee en draag bij
 4. Durf te vernieuwen
 5. Wees betekenisvol
 6. Mensen maken Flevoland
- De 'Proeftuin Metropool Regio Amsterdam' is ontwikkeld om als netwerk vanuit de lokale basis regionaal samen te werken aan de kracht van de regio's.
- Er is een intensieve samenwerking met de Flevolandse gemeenten in gebiedsprojecten en met een aantal gemeenten is een gebiedsagenda opgesteld zodat er een verbinding kan worden gelegd tussen de verschillende opgaven binnen een gemeente en daarbuiten.
- Er is succesvol aandacht gevraagd voor een aantal concrete programma's en projecten in Flevoland, waarvoor vanuit Brussel middelen aan Flevoland beschikbaar zijn gesteld.
- Er is een start gemaakt met het bieden van meer ruimte voor de politiek via de ingezette koers van maximale transparantie, weinig belemmerende regels en optimale kennisdeling.
- De Randstedelijke Rekenkamer heeft als 'kritische vriend' het functioneren van het provinciaal bestuur op een aantal belangrijke dossiers op doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het gevoerde bestuur onderzocht en de provincie van zinvolle verbeteringsuggesties voorzien.

Bijlage 1: Waar gaat de provincie over?

In het KOMPAS 2020 zijn rol en positie van de provincies uitgewerkt, waarbij de maatschappelijke opgaven leidend zijn. Dit vraagt om een flexibele provinciale rolopvatting. Hierbij is het bovenal van belang dat de overheden én hun partners de maatschappelijke opgaven samen aanpakken.

Samen doen wat nodig is in regionaal perspectief levert de volgende zeven kerntaken op:

- Duurzaamheid, ruimtelijke ontwikkeling en waterbeheer
- Milieu, energie & klimaat
- Vitaal platteland, natuurbeheer & ontwikkeling natuurgebieden
- Regionale bereikbaarheid & regionaal openbaar vervoer
- Regionale economie
- Culturele infrastructuur & monumentenzorg
- Kwaliteit van het openbaar bestuur

Het vooropstellen van maatschappelijke opgaven betekent dat provincies over geografische en bestuurlijke grenzen heen kijken. De groei van de economie begint vooral in stedelijke regio's en laat zich niet vangen in bestuurlijke grenzen. Gemeentelijke, provinciale en nationale grenzen zijn ondergeschikt aan de maatschappelijke opgaven. 'Je gaat er over of niet' is een te simpele voorstelling van de relatie tussen overheid en maatschappelijke werkelijkheid.

Meer dan ooit zijn de opgaven op gebieden als stedelijke ontwikkeling, werkgelegenheid, onderwijs, huisvesting, energie en duurzaamheid met elkaar verbonden. Om die reden ziet de PvdA Flevoland 'de krachtige samenleving', in aanvulling op de vaststaande thema's, ook als een blijvend aandachtspunt voor de provincie. Daarnaast is de relatief jonge provincie Flevoland nog niet af en dus is blijvende inzet van de provinciale overheid nodig om te zorgen dat iedereen in Flevoland volwaardig mee kan doen op het gebied van wonen, werken en recreëren.

In Flevoland is aan de zeven kerntaken een 8ste alles overkoepelende kerntaak toegevoegd: "Krachtige samenleving". De Provincie geeft via beleidsprogramma's invulling aan deze 8 kerntaken.

Op deze acht beleidsprogramma's wil de Flevolandse politiek, inclusief PvdA Flevoland, de volgende werkwijzen toepassen:

Constructieve samenwerking: de provincie is goed in het bij elkaar brengen van belangen en wij zoeken binnen en buiten onze regio de juiste partners om de krachten te bundelen

Openheid en transparantie: wij zoeken de dialoog met de samenleving en wij vragen betrokken inwoners, experts, stakeholders en partners om met ons mee te denken bij de voorbereiding van belangrijke besluiten

Tijdige betrokkenheid: wij informeren elkaar vroegtijdig over belangrijke ontwikkelingen en wij intensiveren de dialoog in de politiek en vanuit de politiek met de samenleving

Ruimte voor Initiatief: wij creëren nieuwe verbindingen tussen Flevolandse en provinciaal bestuur, waardoor wij de maatschappelijke opgaven op een gedragen wijze kunnen aanpakken